

NKK1.0912.8.2024.7
Warszawa, 20 listopada 2024

Pani
Gizela Kowol
Dyrektor
Regionalnego Centrum Krwiodawstwa
i Krwiolecznictwa w Raciborzu

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Jednostka kontrolowana: Regionalne Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa w Raciborzu, dalej jako: „RCKiK” lub „Centrum”, ul. Henryka Sienkiewicza 3A, 47-400 Racibórz.

Jednostka kontrolująca/departament: Ministerstwo Zdrowia, Departament Nadzoru i Kontroli, ul. Miodowa 15, 00-952 Warszawa.

Kontrolę przeprowadziły:

- Wioletta Kot – naczelnik w Wydziale Kontroli 1 w Departamencie Nadzoru i Kontroli Ministerstwa Zdrowia, działająca na podstawie upoważnienia nr 166/2023¹ z dnia 26 czerwca 2024 r., ważnego w okresie od dnia 27 czerwca 2024 r. do dnia 30 sierpnia 2024 r. oraz upoważnienia nr 229/2024 z dnia 22 sierpnia 2024 r., ważnego w okresie od dnia 31 sierpnia 2024 r. do dnia 13 września 2024 r. – jako kierownik zespołu kontrolnego,
- Marta Skrzecz – główny specjalista w Wydziale Kontroli 1 w Departamencie Nadzoru i Kontroli Ministerstwa Zdrowia, działająca na podstawie upoważnienia nr 152/2023¹ z dnia 12 czerwca 2024 r., ważnego w okresie od dnia 27 czerwca 2024 r. do dnia 30 sierpnia 2024 r. oraz upoważnienia nr 231/2024 z dnia 22 sierpnia 2024 r., ważnego w okresie od dnia 31 sierpnia 2024 r. do dnia 13 września 2024 r.,
- Agnieszka Kliczkowska-Katra – główny specjalista w Wydziale Kontroli 1 w Departamencie Nadzoru i Kontroli Ministerstwa Zdrowia, działająca na podstawie upoważnienia nr 153/2024 z dnia 12 czerwca 2024 r., ważnego w okresie od dnia 27 czerwca 2024 r. do dnia 30 sierpnia 2024 r. oraz upoważnienia nr 230/2024 z dnia 22 sierpnia 2024 r., ważnego w okresie od dnia 31 sierpnia 2024 r. do dnia 13 września 2024 r.

Temat kontroli: Wybrane aspekty funkcjonowania jednostki oraz funkcjonowanie oddziałów terenowych.

¹ W przypadku numerów upoważnień 166/2023 oraz 152/2023 zaszła oczywista omyłka pisarska. Przedmiotowe upoważnienia zostały zarejestrowane w rejestrze upoważnień na 2024 r. pod numerami 166 oraz 152.

Okres objęty kontrolą: 1 stycznia 2022 r. – 31 grudnia 2023 r. w zakresie wybranych aspektów funkcjonowania jednostki oraz 1 stycznia 2024 r. – 31 lipca 2024 r. w zakresie funkcjonowania oddziałów terenowych.

Czynności kontrolne przeprowadzono w okresie od dnia 27 czerwca 2024 r. do dnia 13 września 2024 r., w trybie zwykłym, na podstawie art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej², dalej jako: „*ustawa o kontroli*”.

Celem kontroli było dokonanie oceny prawidłowości funkcjonowania RCKiK w aspekcie wybranych zagadnień polityki kadrowej, w tym jakości zarządzania zasobami ludzkimi, polityki finansowej, w tym wydatkowania środków publicznych, realizacji wybranych zadań statutowych, funkcjonowania Oddziałów Terenowych RCKiK, dalej jako: „*OT*”.

I. Ocena ogólna kontrolowanej działalności.

Na ogólną ocenę kontrolowanej działalności RCKiK składają się poniższe oceny cząstkowe poszczególnych obszarów podlegających badaniu.

W obszarze *Status prawny i struktura organizacyjna RCKiK* pozytywnie należy ocenić aktualność wpisów do rejestru podmiotów wykonujących działalność leczniczą, dalej jako: „*RPWDL*” oraz ich zgodność z danymi wynikającymi z Regulaminu organizacyjnego, wprowadzonego Zarządzeniem Nr 10/2019 Dyrektora RCKiK z dnia 30 września 2019 r.³, dalej jako: „*Regulamin organizacyjny*”, w odniesieniu do komórek organizacyjnych, których działalność jest związana z udzielaniem świadczeń zdrowotnych.

W obszarze *Kadra zarządzająca. Wynagrodzenie osób pełniących funkcje kierownicze w RCKiK* pozytywnie oceniono zgodność wysokości wynagrodzenia Dyrektora RCKiK z zasadami wynikającymi z ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi⁴, dalej jako: „*ustawa kominowa*”.

W zakresie *Polityki kadrowej, w tym organizacji pracy oraz prawidłowości i jakości zarządzania zasobami ludzkimi* uznano, że treść Regulaminu pracy, wprowadzonego Zarządzeniem Nr 6/2019 Dyrektora RCKiK z dnia 7 maja 2019 r.⁵, dalej jako: „*Regulamin pracy*”, odzwierciedla wymagania wynikające z ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy⁶, dalej jako: „*Kodeks pracy*”. Pozytywnie oceniono także nieznaczny poziom fluktuacji kadr.

Na pozytywną ocenę zasługuje fakt niezawierania umów cywilnoprawnych z pracownikami zatrudnionymi na umowę o pracę.

W obszarze *Gospodarka finansowa i prawidłowość wydatkowania środków publicznych* pozytywnie oceniono zagadnienia związane z opracowaniem i wykonaniem planów finansowych, jak również z terminowym regulowaniem zobowiązań.

Jednak podkreślenia wymaga wzrost należności wymagalnych, pomimo prowadzonego monitoringu oraz działań zmierzających do ich odzyskania. Sprawozdanie finansowe

² Dz. U. z 2020 r. poz. 224.

³ Zarządzenie Nr 10/2019 Dyrektora RCKiK z dnia 30 września 2019 r. w sprawie wprowadzeniu tekstu jednolitego Regulaminu organizacyjnego RCKiK w Raciborzu zmienione następującymi Zarządzeniami Dyrektora RCKiK: Nr 12/2022 z dnia 23 września 2022 r., Nr 20A/2022 z dnia 28 grudnia 2022 r., Nr 11/2023 z dnia 1 marca 2023 r. i Nr 36 z dnia 27 grudnia 2023 r.

⁴ Dz. U. z 2019 r. poz. 2136.

⁵ Zmieniony Zarządzeniem Nr 8/2022 Dyrektora RCKiK z dnia 15 kwietnia 2022 r.

⁶ Dz. U. z 2023 r. poz. 1465.

za 2023 r. zostało sporządzone po terminie przewidzianym w ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁷, dalej jako: „ustawa o rachunkowości”. Powyższe oceniono negatywnie jako działanie niezgodne z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa.

Sytuacja finansowa Centrum z roku na rok pogarsza się. Wynik finansowy kształtował się następująco: w 2021 r. wynosił 1.157.534,04 zł⁸; w 2022 r. wynosił 158.312,51 zł; w 2023 r. wynosił 3.453,04 zł. Nadal zagrożeniem dla RCKiK jest zaciągnięty wysoki kredyt bankowy oraz wysokie zobowiązania wobec kontrahentów z tytułu dostaw towarów i usług, które wynikały głównie z realizacji przez Centrum projektu unijnego. Sytuacja finansowa Centrum wskazuje na konieczność realizacji działań naprawczych, mających na celu poprawę sytuacji finansowej poprzez spłatę zobowiązań wymagalnych, zwiększenie płynności finansowej oraz obniżenie poziomu zadłużenia ogółem.

Przeprowadzanie przez RCKiK akcji wyjazdowych pobierania krwi, z uwzględnieniem kosztów z tym związanych, w tym zasady wynagradzania pracowników biorących udział w ekipach wyjazdowych zostało ocenione pozytywnie.

W kwestii OT zauważono, że w okresie od dnia 1 stycznia 2024 r. do dnia 31 lipca 2024 r. występowały znacznie częstsze ograniczenia w ich funkcjonowaniu w stosunku do poprzednich lat⁹, co tłumaczono trudnościami związanymi z brakiem personelu.

Na ocenę negatywną zasługuje brak rzetelności, staranności i zgodności z prawem w przypadku tworzenia podstawowych dokumentów Centrum, jak np. Regulaminu organizacyjnego w zakresie, o jakim mowa w art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej¹⁰, dalej jako: „ustawa o działalności leczniczej”, tj. „ustalania” a nie „zatwierdzania” go przez dyrektora Centrum, jak również w zakresie kompletności elementów Regulaminu organizacyjnego określonych w art. 24 ust. 1 pkt 9 ww. ustawy oraz, co za tym idzie, podawania do publicznej wiadomości pacjentów informacji wskazanych w art. 24 ust. 2 ustawy o działalności leczniczej.

Nieprawidłowości dotyczące tworzenia regulacji wewnętrznych Centrum stwierdzono również w przypadku Zasad przenoszenia na inne stanowisko pracy oraz zasad awansu zawodowego, a także Procedury równego traktowania, przeciwdziałania dyskryminacji i wykorzystywaniu seksualnemu, wprowadzonych zarządzeniami Dyrektora Centrum, które z uwagi na, odpowiednio, nieopracowanie w Centrum opisów stanowisk pracy oraz niepowołanie Koordynatora i Komisji, nie spełniają swoich funkcji. Zgodnie z powyższymi regulacjami, przeniesienie pracownika lub jego awans powinien być oparty o opis stanowiska pracy, a wniesione do Koordynatora zgłoszenie dotyczące przypadków dyskryminacji, nierównego traktowania lub molestowania seksualnego powinno zostać przekazane do rozpatrzenia Komisji. Zatem niesporządzenie opisów stanowisk pracy, jak również niepowołanie ww. Koordynatora i Komisji powoduje, że wprowadzone regulacje są нефunkcjonalne.

Za nieprawidłowość w obowiązujących w Centrum regulacjach wewnętrznych uznano także brak doprecyzowania kwestii przyznawania świadczeń dodatkowych w formie premii

⁷ Dz. U. z 2023 r. poz. 120, z późn.zm.

⁸ Dane z rachunku zysku i strat za okres 1 stycznia – 31 grudnia 2022 r. – dane do porównania.

⁹ W okresie od dnia 1 stycznia 2022 r. do dnia 31 grudnia 2023 r.

¹⁰ Dz. U. z 2022 r. poz. 633.

w zakresie jej wysokości oraz dublowanie stanowisk poprzez powołanie zarządzeniem Dyrektora Centrum doradcy ds. etycznych oraz zawarcie umowy cywilnoprawnej z osobą z zewnątrz na sprawowanie ww. funkcji.

Ponadto, negatywnie oceniono zagadnienia kadrowe w zakresie:

- niedostosowania funkcjonujących w poszczególnych działach stanowisk do regulacji określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 8 września 2017 r. w sprawie określenia kwalifikacji oraz stażu pracy wymaganych od osób zatrudnionych w jednostkach organizacyjnych publicznej służby krwi oraz wykazu stanowisk w poszczególnych działach i pracowniach tych jednostek¹¹, dalej jako: „*rozporządzenie ws. kwalifikacji oraz stażu pracy*” poprzez zatrudnienie pracownika na stanowisku, które nie wynikało z wykazu stanowisk w poszczególnych działach i pracowniach stanowiącego załącznik nr 2 do ww. rozporządzenia,
- zatrudnienie na stanowisku [REDAKTOWANO] pracownika niespełniającego wymogów wynikających z rozporządzenia ws. kwalifikacji oraz stażu pracy w zakresie stażu pracy w zawodzie,
- zatrudnienie na stanowisku [REDAKTOWANO] pracownika nieposiadającego odpowiednich kwalifikacji określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 20 lipca 2011 r. w sprawie kwalifikacji wymaganych od pracowników na poszczególnych rodzajach stanowisk pracy w podmiotach leczniczych niebędących przedsiębiorcami¹², dalej jako: „*rozporządzenie ws. kwalifikacji pracowników podmiotów leczniczych niebędących przedsiębiorcami*”, w zakresie stażu pracy w zawodzie,
- prowadzenie akt osobowych pracownika zatrudnionego na stanowisku [REDAKTOWANO] niezgodnie z regulacjami rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 10 grudnia 2018 r. w sprawie dokumentacji pracowniczej¹³, dalej jako: „*rozporządzenie w sprawie dokumentacji pracowniczej*”.

Dodatkowo stwierdzono niezgodności pomiędzy wyjaśnieniami Dyrektora Centrum a stanem faktycznym w zakresie przyznawania nagród pracownikom, ustalenia w formie pisemnej zasad tworzenia stanowisk pracy w RCKIK, jak również przyznania awansu pracownikowi.

Obszar zawierania umów cywilnoprawnych z innymi osobami lub przedsiębiorcami został oceniony negatywnie z uwagi na poniższe nieprawidłowości:

- wypłacenie wynagrodzenia w wysokości wyższej niż wynikało to z zapisów umowy cywilnoprawnej,
- wskazanie w umowach zapisów dotyczących struktury organizacyjnej, które nie są zgodne ze Statutem oraz Regulaminem organizacyjnym,
- akceptowanie ewidencji potwierdzającej realizację umowy, z której wynika, że usługa została zrealizowana w mniejszym wymiarze godzinowym niż zostało to w niej wskazane.

Nieprawidłowości i uchybienia stwierdzono również w zakresie przestrzegania regulacji oraz zasad wynikających z ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień

¹¹ Dz. U. z 2017 r. poz. 1724 oraz z 2022 r. poz. 2477.

¹² Dz. U. z 2011 r. Nr 151, poz. 896. Od 5 września 2023 r. rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 10 lipca 2023 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 1515).

¹³ Dz. U. z 2018 r. poz. 2369, z późn. zm.

publicznych¹⁴, dalej jako: „ustawa Pzp”, polegające m.in. na: braku dokumentacji z wyliczenia szacunkowej wartości zamówienia, co nie pozwoliło na stwierdzenie terminowości dokonywania ustalenia wartości zamówienia, brak analizy potrzeb i wymagań, nieterminowe zamieszczanie ogłoszeń o udzieleniu zamówienia publicznego oraz o wykonaniu umowy (przy czym w jednym przypadku brak takiego ogłoszenia), nierzetelne wypełnianie protokołów z przeprowadzonych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, czego efektem są m.in. wątpliwości w przedmiocie prawdopodobnego braku oświadczeń członków komisji przetargowych, o których mowa w art. 56 ust. 4 w związku z art. 56 ust. 2 ustawy Pzp, w dwóch postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego.

W zakresie realizowania zakupów poniżej 130.000 zł stwierdzono nieprawidłowości polegające na:

- kupowaniu dla pracowników obuwia niespełniającego wymogów w zakresie obuwia ochronnego,
- rozliczaniu w ramach kosztów reprezentacyjnych zakupów artykułów spożywczych przeznaczonych do przygotowywania poczęstunków bez wskazania przez kogo będą przygotowywane ww. posiłki oraz czy Centrum dysponuje zapleczem gastronomicznym, spełniającym odpowiednie wymogi sanitarno-epidemiologiczne,
- zleceniu usług prawnych innej firmie niż ta, z którą RCKiK miał zawartą umowę w przedmiocie obsługi prawnej, przy czym zleczone dodatkowo usługi mieściły się w przedmiocie zawartej już umowy,
- braku transparentności działań w postępowaniach o udzielenie zamówień publicznych poniżej 130.000 zł dotyczących usług informatycznych oraz prawnych.

Stwierdzone w wyniku kontroli nieprawidłowości i uchybienia mogą świadczyć o niezapewnieniu przez Dyrektora Centrum odpowiedniego nadzoru nad pracownikami, a w konsekwencji nad realizacją zadań. Ponadto, obrazują one słabości w funkcjonowaniu kontroli zarządczej, której celem, zgodnie z art. 68 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹⁵ jest zapewnienie w szczególności: zgodności działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi, skuteczności i efektywności działania, wiarygodności sprawozdań, ochrony zasobów, przestrzegania i promowania zasad etycznego postępowania, efektywności i skuteczności przepływu informacji oraz zarządzania ryzykiem.

II. Ustalenia szczegółowe.

1. Status prawny i struktura organizacyjna RCKiK.

RCKiK jest jednostką organizacyjną publicznej służby krwi w rozumieniu ustawy z dnia 22 sierpnia 1997 r. o publicznej służbie krwi¹⁶, dalej jako: „ustawa o publicznej służbie krwi” oraz podmiotem leczniczym w rozumieniu ustawy o działalności leczniczej prowadzonym w formie samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej, dla którego podmiotem tworzącym jest minister właściwy do spraw zdrowia.

¹⁴ Dz. U. z 2024 r. poz. 1320.

¹⁵ Dz. U. z 2024 r. poz. 1530.

¹⁶ Dz. U. z 2024 r. poz. 281.

RCKiK działa na podstawie Statutu nadanego Zarządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 14 czerwca 2012 r.¹⁷, dalej jako: „Statut” i Regulaminu organizacyjnego.

Regulamin organizacyjny został zatwierdzony przez Dyrektora Centrum, a zgodnie z treścią art. 23 ust. 1 ustawy o działalności leczniczej, jak i § 7 ust. 2 Statutu, regulamin organizacyjny ustala kierownik podmiotu leczniczego. Podkreślenia wymaga, że pojęcia „zatwierdzenie” i „ustalenie” nie są pojęciami tożsamymi. „Zatwierdzenie” odnosi się do dokumentu, który już istnieje. Powyższy zapis może wprowadzać w błąd co do podmiotu, który faktycznie ustala regulamin organizacyjny.

Ponadto, w strukturze organizacyjnej RCKiK zarówno w Statucie¹⁸, jak i Regulaminie organizacyjnym nie wskazano stanowisk takich jak: Inspektor ds. BHP oraz Inspektor ds. Ochrony Danych, podczas gdy zgodnie z wyjaśnieniami przesłanymi do Ministerstwa Zdrowia w dniu 19 lipca 2024 r. Centrum zatrudnia osobę na ww. stanowiskach¹⁹.

Powyższe należy ocenić negatywnie w aspekcie rzetelności działań podejmowanych przez Centrum.

Ustalono, że Regulamin organizacyjny Centrum zawierał co do zasady elementy określone w art. 24 ust. 1 ustawy o działalności leczniczej, za wyjątkiem wysokości opłaty za udostępnienie dokumentacji medycznej ustalonej w sposób określony w ustawie z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta²⁰, co stanowiło naruszenie art. 24 ust. 1 pkt 9 ustawy o działalności leczniczej. Ustalono również, że Centrum naruszyło art. 24 ust. 2 ustawy o działalności leczniczej poprzez niepodanie do publicznej wiadomości pacjentów wysokości opłaty wskazanej w art. 24 ust. 1 pkt 9 ww. ustawy.

Powyższe świadczy o niezachowaniu rzetelności oraz staranności przy tworzeniu podstawowych dokumentów organizacyjnych Centrum oraz przy podawaniu do wiadomości pacjentów poszczególnych rodzajów informacji. Z uwagi na to, że obowiązki w powyższym zakresie wynikają wprost z powszechnie obowiązujących przepisów prawa, ich niewypełnienie stanowi również uchybienie kryterium legalności.

RCKiK figuruje w RPWDL prowadzonym przez Wojewodę Śląskiego, nr księgi: 000000018679. Ustalono, że w RPWDL umieszczono dane określone w art. 106 ust. 3 ustawy o działalności leczniczej, a także, że nie dokonywano zmian Regulaminu organizacyjnego, które zgodnie z art. 107 ust. 1 ww. ustawy należało zgłosić organowi prowadzącemu RPWDL. Biorąc pod uwagę powyższe, wpisy do rejestru są aktualne i zgodne z danymi zawartymi w Regulaminie organizacyjnym w odniesieniu do komórek organizacyjnych, których działalność jest związana z udzielaniem świadczeń zdrowotnych.

¹⁷ Zarządzenie Ministra Zdrowia z dnia 14 czerwca 2012 r. w sprawie nadania statutu Regionalnemu Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa w Raciborzu (Dz. Urz. Min. Zdr. poz. 40), zmienione Zarządzeniami: z dnia 3 stycznia 2014 r. (Dz. Urz. Min. Zdr. poz. 15), z dnia 15 marca 2017 r. (Dz. Urz. Min. Zdr. poz. 29), z dnia 19 września 2017 r. (Dz. Urz. Min. Zdr. poz. 93) oraz z dnia 11 września 2018 r. (Dz. Urz. Min. Zdr. poz. 79).

¹⁸ RCKiK, w dniu 2 kwietnia 2024 r. złożył wniosek do Ministerstwa Zdrowia o zmianę Statutu poprzez usunięcie ze struktury organizacyjnej Samodzielnego Stanowiska Pracy Informatyka oraz Samodzielnego Stanowiska Pracy – Osoba Wykwalifikowana.

¹⁹ Z panem ██████████ zawarto osobne umowy ██████████ na stanowisko Inspektora Danych Osobowych oraz na „świadczenie usług w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przed pożarem”.

²⁰ Dz. U. z 2024 r. poz. 581.

2. Kadra zarządzająca. Wynagrodzenie osób pełniących funkcje kierownicze w RCKiK.

Dyrektorem RCKiK od dnia 24 marca 2020 r.²¹ jest Pani Gizela Kowol.

Zastępcą Dyrektora ds. Medycznych do dnia 6 września 2022 r. był Pan dr Mariusz Wilk, natomiast w okresie od dnia 1 października 2022 r. do dnia 31 grudnia 2023 r. pełniącą obowiązki Zastępcy Dyrektora ds. Medycznych była Pani Anna Ochman-Tyka²².

Główną księgową od dnia 8 czerwca 2021 r. do dnia 31 grudnia 2023 r.²³ była Pani Ewa Porwoł.

Zgodnie z postanowieniami Statutu, Dyrektor ponosi odpowiedzialność za zarządzanie RCKiK, kieruje jego działalnością i reprezentuje na zewnątrz. W razie nieobecności Dyrektora zastępuje go Zastępca Dyrektora ds. Medycznych, a w razie jego nieobecności – pracownik wyznaczony przez Dyrektora.

W toku kontroli zbadano wysokość miesięcznego wynagrodzenia Dyrektora RCKiK w aspekcie przestrzegania przepisów określonych w ustawie kominowej i stwierdzono, że RCKiK przestrzegało przepisów ww. ustawy w zakresie wynagrodzenia Dyrektora, w tym wysokości miesięcznego wynagrodzenia, która nie przekraczała wysokości wynagrodzenia określonego zgodnie z art. 8 pkt 10 ustawy kominowej, a także w zakresie przyznanej nagrody rocznej²⁴, na podstawie art. 5 ust. 3 ustawy kominowej.

W powyższym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

3. Polityka kadrowa, w tym organizacja pracy oraz prawidłowość i jakość zarządzania zasobami ludzkimi.

3.1. Regulamin pracy.

Zgodnie z dyspozycją art. 104 § 1 Kodeksu pracy²⁵, organizację i porządek w procesie pracy oraz związane z tym prawa i obowiązki pracodawcy i pracowników ustala regulamin pracy.

Treść obowiązującego w RCKiK Regulaminu pracy odzwierciedla wymagania zawarte w art. 104¹ § 1 i 2 Kodeksu pracy. W zakresie regulacji dotyczących zatrudniania młodocianych – Regulamin pracy nie zawierał wykazu prac wzbronionych pracownikom młodocianym, rodzaju prac i wykazu stanowisk prac dozwolonych pracownikom młodocianym w celu odbywania przygotowania zawodowego, jak również wykazu lekkich prac dozwolonych pracownikom młodocianym zatrudnionym w innym celu niż przygotowanie zawodowe. Jednakże RCKiK nie zatrudnia pracowników młodocianych, wobec czego podkreślenia wymaga teza, że Regulamin pracy nie musiał zawierać wyczerpującej regulacji w zakresie wszystkich elementów wymienionych w art. 104¹ § 1 pkt 6, 7 i 7a Kodeksu pracy²⁶. Należy jednak podkreślić, że w przypadku, gdyby pracodawca zatrudniał osoby młodociane zobowiązany byłby do stosowania właściwych w tym zakresie

²¹ Powołanie na stanowisko z dnia 18 marca 2020 r., znak NKA.564.22.2020.2.MZ.

²² Na podstawie umowy cywilnoprawnej.

²³ Umowa [redacted] z dnia [redacted] Umowa [redacted]
[redacted] z dnia [redacted] Rozwiązanie umowy [redacted] na podstawie [redacted]

²⁴ Pismo Ministra Zdrowia z dnia 16 listopada 2022 r. znak NKM.560.196.2022.10.MZ oraz pismo Ministra Zdrowia z dnia 25 października 2023 r. znak NKM.569.180.2023.10.MZ.

²⁵ Dz. U. z 2022 r. poz. 1510, z późn. zm.

²⁶ Red. W. Muszalski, K. Walczak, Kodeks pracy. Komentarz. Wyd. 13, Warszawa 2021.

przepisów. Wówczas należałoby uzupełnić Regulamin pracy w zakresie wymogów dotyczących zatrudniania młodocianych.

W powyższym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

3.2. Regulamin wynagradzania oraz zasady przyznawania premii i nagród.

Zasady i warunki przyznawania wynagrodzenia za pracę, w tym dodatkowych świadczeń związanych z wykonywaną pracą, zostały uregulowane w dokumentach takich jak:

- 1) Regulamin pracy;
- 2) Regulamin Wynagradzania Pracowników RCKiK w Raciborzu stanowiący załącznik do Zarządzenia Nr 9/2013 r. Dyrektora RCKiK z dnia 16 września 2013 r.²⁷, dalej jako: „Regulamin wynagradzania”.

Zgodnie z § 36 Regulaminu pracy, pracownikowi RCKiK przysługuje wynagrodzenie przewidziane w umowie o pracę, wynikające z jego osobistego zaszczerowania, określonego w Regulaminie wynagradzania. Ponadto, Regulamin pracy określa zasady przyznawania wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych oraz porze nocnej, za pozostawanie w gotowości do udzielania świadczeń zdrowotnych, a także dodatek dla pracowników zatrudnionych w systemie pracy zmianowej.

Natomiast szczegółowe zasady i warunki wynagradzania za pracę oraz przyznawania innych świadczeń związanych z pracą określono w Regulaminie wynagradzania.

Stawki wynagrodzenia zasadniczego wskazano w Załączniku nr 1 do Regulaminu wynagradzania, natomiast zaszczerowanie stanowisk pracy – w Załączniku nr 2. Ponadto, Załącznik nr 3 stanowi wykaz stanowisk kierowniczych oraz wysokość przysługujących im dodatków funkcyjnych, a Załącznik nr 4 – Regulamin premiowania.

Na ogólną kwotę wynagrodzeń wypłaconych w 2022 r. i 2023 r. składały się: wynagrodzenia zasadnicze, premie, nagrody, dodatki oraz odprawy emerytalne, odprawa rentowa i odprawa pośmiertna. W 2022 r. wypłacono wynagrodzenia ogółem w wysokości 7.384.707,24 zł brutto, natomiast w 2023 r. – 8.879.197,18 zł brutto²⁸.

Na podstawie regulacji zawartych we wskazanych powyżej dokumentach wewnętrznych pracownikom przyznano świadczenia dodatkowe wymienione w poniższej tabeli²⁹.

Tabela nr 1. Zestawienie świadczeń dodatkowych wypłaconych w RCKiK w latach 2022-2023.

Lp.	Nazwa świadczenia	Podstawa prawna przyznania	Łączna kwota za 2022 r. (zł)	Łączna kwota za 2023 r. (zł)	SUMA
1	Dodatek za wysługę lat	§ 16 Regulaminu wynagradzania	843.376,73	1.021.237,37	1.864.614,10
2	Dodatek zadaniowy	§ 20 Regulaminu wynagradzania	0,00	0,00	0,00
3	Dodatek za pracę w godzinach	§ 18 Regulaminu pracy i § 11	1.176,16	1.705,53	2.881,69

²⁷ Zmieniony następującymi Zarządzeniami Dyrektora RCKiK: Nr 16/2014 z dnia 15 grudnia 2014 r., Nr 26/2017 z dnia 17 listopada 2017 r., Nr 22/2020 z dnia 30 czerwca 2020 r., Nr 10/2022 z dnia 6 czerwca 2022 r.

²⁸ Pismo z dnia 18 lipca 2024 r.

²⁹ Tabela stanowiąca załącznik do pisma z dnia 1 sierpnia 2024 r.

	nadliczbowych, w porze nocnej w niedzielę i dni ustawowo wolne od pracy oraz przypadające w każdym innym dniu	Regulaminu wynagradzania			
4	Dodatek funkcyjny	§ 10 Regulaminu wynagradzania Załącz. nr 3 do Regulaminu wynagradzania	270.947,00	288.805,42	559.752,42
5	Wynagrodzenie za pozostawanie w gotowości do udzielania świadczeń zdrowotnych	§ 12 Regulaminu wynagradzania	191.970,59	218.621,25	410.591,84
6	Dodatek dla zatrudnionych w systemie pracy zmianowej	§ 13 Regulaminu wynagradzania	142.688,55	170.087,15	312.775,70
7	Dodatek za posiadanie stopnia lub tytułu naukowego	§ 17 Regulaminu wynagradzania	0,00	0,00	0,00
8	Dodatek za pracę w godzinach nocnych	§ 20 Regulaminu pracy	1.222,21	503,48	1.725,69
9	Premia z zakładowego funduszu premiowego	§ 14 Regulaminu wynagradzania	359.396,88	234.572,73	593.969,61
10	Nagrody uznaniowe	§ 15 Regulaminu wynagradzania	0,00	0,00	0,00
11	Nagrody	§ 29 Regulaminu pracy	0,00	0,00	0,00
12	Nagroda Jubileuszowa	§ 18 Regulaminu wynagradzania	154.810,86	196.005,17	350.816,03
13	Odprawa pośmiertna	§ 20 Regulaminu wynagradzania	5.950,00	0,00	5.950,00
14	Nagroda roczna (dla Dyrektora)	Decyzja MZ			
15	Odprawy emerytalne i rentowe	§ 19 Regulaminu wynagradzania	52.687,50	37.762,50	90.450,00
SUMA					

Wartości przedstawione w powyższej tabeli wskazują, że przyznane świadczenia dodatkowe stanowiły 27% kwoty przeznaczonej na wynagrodzenia w 2022 r. oraz 24% w 2023 r.

W § 29 ust. 1 Regulaminu pracy wskazano, że pracownikom, którzy przejawiają inicjatywę w pracy i podnoszą wydajność oraz jakość przyczyniając się szczególnie do wykonywania

zadań, Dyrektor na wniosek bezpośredniego przełożonego lub z własnej inicjatywy, może przyznać nagrody i wyróżnienia, a zgodnie z ust. 2 ww. przepisu odpis zawiadomienia o przyznaniu nagrody lub wyróżnienia wraz z uzasadnieniem, składa się do akt osobowych pracownika. Według załączonego do pisma z dnia 18 lipca 2024 r. „Wykazu pracowników, którym przyznano premie/nagrody/inne dodatki”, zarówno w roku 2022, jak i w roku 2023 żaden z pracowników nie otrzymał nagrody. Powyższe jest niezgodne z aktami osobowymi jednego z pracowników³⁰, w których stwierdzono wniosek o przyznanie nagrody wraz ze zgodą Dyrektora RCKiK w formie odrębnej adnotacji na dokumencie, potwierdzonej podpisem. Zatem wyjaśnienia Dyrektora RCKiK nie są zgodne ze stanem faktycznym.

Ponadto, z § 14 Regulaminu wynagradzania wynika, że w ramach środków na wynagrodzenia osobowe, tworzy się fundusz premiowy z przeznaczeniem na premie, a wysokość funduszu premiowego ustala pracodawca. Zgodnie z zapisami Regulaminu premiowania wysokość funduszu premiowego wynosi do 50% płacy zasadniczej średnio w skali roku. Premia, o której mowa w ww. Regulaminie ma charakter indywidualny. Decyzję o przyznaniu premii i jej wysokości podejmuje Dyrektor Centrum. Przyznanie premii może również nastąpić na wniosek kierowników komórek organizacyjnych. Pracownik traci prawo do premii w przypadku zastosowania wobec niego kary regulaminowej. Natomiast, w przypadku choroby przy przydzielaniu premii stosuje się zasadę potrącenia 1/30 z kwoty przyznanej premii za każdy dzień nieobecności w pracy.

Z przedłożonego „Wykazu pracowników, którym przyznano premie/nagrody/inne dodatki” wynikało, że w roku 2022 premię przyznano 107 pracownikom Centrum, w tym OT, w łącznej wysokości 359.396,88 zł, przy czym najniższa wysokość przyznanych w ciągu roku premii wyniosła 31,50 zł³¹, a najwyższa - 10.092,35 zł³². Natomiast w roku 2023 premie przyznano 100 pracownikom Centrum, w tym OT, w łącznej wysokości 234.572,73 zł, przy czym najniższa wysokość przyznanych w ciągu roku premii wyniosła 138,86 zł³³, a najwyższa - 14.427,38 zł³⁴.

Pomimo określenia w Regulaminie premiowania zasad premiowania pracowników, w tym przesłanek pozytywnych i negatywnych przyznania premii, o jej wysokości decyduje Dyrektor RCKiK. Zgodnie z utrwaloną linią orzecznictwa, nie przyjęto wykładni o charakterze mieszanym premii, tj. regulaminowej, co do prawa, a uznaniowej, co do wysokości. Premia ma zawsze charakter regulaminowy, a nagroda – uznaniowy³⁵. Świadczeniem uznaniowym jest nagroda – zarówno przyznanie świadczenia, jak też określenie wysokości należy do swobodnego uznania pracodawcy. Jeśli regulamin przyznawania premii nie precyzuje szczegółowych i sprawdzalnych kryteriów ustalania jej wysokości, to pracownik nie może w postępowaniu sądowym skutecznie podważać oceny pracodawcy co do wysokości tej premii, gdyż ma ona w istocie charakter nagrody. Mając na uwadze powyższe, zasadnym wydaje się być doprecyzowanie kwestii przyznawania świadczeń dodatkowych związanych z pracą w formie premii.

³⁰ Wniosek z dnia [REDAKTOWANO] w aktach osobowych [REDAKTOWANO]

³¹ Pracownik Działu [REDAKTOWANO] – usprawiedliwiona nieobecność w okresie od dnia [REDAKTOWANO] do dnia [REDAKTOWANO] a następnie w okresie od dnia [REDAKTOWANO] do dnia [REDAKTOWANO]

³² Kierownik OT [REDAKTOWANO]

³³ Pracownik Działu [REDAKTOWANO] – zatrudniona w RCKiK od dnia [REDAKTOWANO]

³⁴ Kierownik Działu [REDAKTOWANO]

³⁵ W. Muszałski, K. Walczak (red.), Kodeks pracy. Komentarz. Wyd. 13, Warszawa 2021.

Niezależnie od powyższego, zgodnie z wyjaśnieniami Centrum³⁶, przyznawane premie stanowiły formę docenienia. Możliwość uzyskania premii sprawiała, że pracownik podchodził do powierzonych mu obowiązków z większym zaangażowaniem. Przyznawana premia motywowała pracowników również do rozwoju swojej ścieżki zawodowej.

3.3. Stan zatrudnienia i fluktuacja kadr.

W okresie objętym kontrolą stan zatrudnienia w RCKiK zwiększył się, zarówno w zakresie liczby pracowników, jak i liczby etatów, tj. o 8 pracowników i o 7,5 etatu. Szczegółowe dane przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela nr 2. Stan zatrudnienia pracowników RCKiK (na umowę o pracę, łącznie z pracownikami OT).

Data	Liczba zatrudnionych osób	Liczba etatów
01.01.2022	94	91,45
31.12.2022	99	96,2
31.12.2023	102	98,95

RCKiK przedstawiło wykaz pracowników nowozatrudnionych oraz pracowników, z którymi rozwiązano stosunek pracy. Z przekazanych wykazów wynika, że w okresie objętym kontrolą, łącznie zatrudnionych zostało 18 osób, natomiast stosunek pracy rozwiązano z 16 osobami.

Nawiązanie stosunku pracy w 2022 r. miało miejsce z 13 osobami, a w 2023 r. z 5 osobami.

Rozwiązanie stosunku pracy nastąpiło:

- w 2022 r. z 10 osobami, z czego:
 - z 4 osobami na mocy porozumienia stron³⁷,
 - z 1 osobą w związku z wygaśnięciem stosunku pracy z powodu zgonu pracownika³⁸,
 - z 1 osobą w wyniku rozwiązania umowy o pracę z upływem czasu, na który była zawarta³⁹;
 - z 4 osobami z uwagi na wypowiedzenie umów o pracę złożone przez pracowników⁴⁰;
- w 2023 r. z 6 pracownikami, z czego:
 - z 4 osobami na mocy porozumienia stron,
 - z 2 osobami z uwagi na wypowiedzenie umów o pracę złożone przez pracowników.

Powyższe dane wskazują, że stan zatrudnienia uległ zwiększeniu, natomiast fluktuacja kadr utrzymuje się na niskim poziomie.

W powyższym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

3.4. Kwalifikacje pracowników RCKiK.

Kwalifikacje oraz wymagany staż pracy od osób zatrudnionych przy pobieraniu, badaniu i preparatyce oraz wydawaniu krwi lub jej składników w jednostkach organizacyjnych publicznej służby krwi, określa rozporządzenie ws. kwalifikacji oraz stażu pracy.

³⁶ Pismo z dnia 18 lipca 2024 r.

³⁷ Art. 30 § 1 pkt 1 Kodeksu pracy.

³⁸ Art. 61 § 1 Kodeksu pracy.

³⁹ Art. 30 § 1 pkt 4 Kodeksu pracy.

⁴⁰ Art. 30 § 1 pkt 2 Kodeksu pracy.

W toku kontroli ustalono, że osoby zatrudnione w Centrum co do zasady posiadają kwalifikacje oraz staż wymagane w ww. rozporządzeniu, za wyjątkiem [REDAKTOWANO] [REDAKTOWANO] która zgodnie z pismem z dnia 2 września 2024 r. jest [REDAKTOWANO] [REDAKTOWANO] została zatrudniona z dniem [REDAKTOWANO] na stanowisku [REDAKTOWANO] który zgodnie z załącznikiem nr 1 do rozporządzenia ws. kwalifikacji oraz stażu pracy powinien posiadać wykształcenie co najmniej [REDAKTOWANO] oraz [REDAKTOWANO] letni staż pracy w zawodzie. Biorąc pod uwagę powyższe oraz przedłożone do kontroli dokumenty ustalono, że [REDAKTOWANO] nie spełniała wymagań ww. rozporządzenia w zakresie stażu pracy⁴¹, mimo to została zatrudniona na wskazanym powyżej stanowisku na czas [REDAKTOWANO]. Powyższe działanie należy ocenić jako niezgodne z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa.

W wyniku kontroli stwierdzono również, że [REDAKTOWANO] z dniem [REDAKTOWANO] została przeniesiona na stanowisko [REDAKTOWANO]. W uzasadnieniu wniosku o przeniesienie z dnia [REDAKTOWANO] wskazano, że [REDAKTOWANO] spełnia wymagane kwalifikacje zawodowe na stanowisku [REDAKTOWANO]. Zgodnie z załącznikiem do rozporządzenia ws. kwalifikacji pracowników podmiotów leczniczych niebędących przedsiębiorcami, osoba zatrudniona na stanowisku [REDAKTOWANO] powinna posiadać wykształcenie [REDAKTOWANO] o odpowiednim kierunku (a od dnia 5 września 2023 r. wykształcenie [REDAKTOWANO] oraz [REDAKTOWANO] letni staż pracy w zawodzie. Z akt osobowych [REDAKTOWANO] wynika, że posiada ona wykształcenie [REDAKTOWANO] na kierunku [REDAKTOWANO] [REDAKTOWANO] uzupełnione w [REDAKTOWANO] studiami podyplomowymi na kierunku [REDAKTOWANO]. W okresie od dnia [REDAKTOWANO] do dnia [REDAKTOWANO] była zatrudniona na stanowisku [REDAKTOWANO] a następnie w okresie od dnia [REDAKTOWANO] do dnia [REDAKTOWANO] jako [REDAKTOWANO]. Do [REDAKTOWANO] pełniła [REDAKTOWANO] w Centrum na stanowisku [REDAKTOWANO] następnie na [REDAKTOWANO] zawarła umowę o [REDAKTOWANO]. Zatrudnienie na stanowisku [REDAKTOWANO] w Centrum uzyskała z dniem [REDAKTOWANO]. Z dniem [REDAKTOWANO] została przeniesiona na stanowisko [REDAKTOWANO]. Z przedłożonych do kontroli świadectw pracy nie wynika, żeby [REDAKTOWANO] miała doświadczenie w pracy w [REDAKTOWANO]. Biorąc pod uwagę powyższe należy uznać, że [REDAKTOWANO] przy przeniesieniu nie spełniała określonych w ww. rozporządzeniu wymagań na stanowisku [REDAKTOWANO] zakresie wymaganego stażu pracy w zawodzie. Powyższe działanie należy ocenić jako niezgodne z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa.

Ponadto, podkreślenia wymaga, że w części B akt osobowych [REDAKTOWANO] stwierdzono jedynie zakres obowiązków, odpowiedzialności i uprawnień na stanowisku [REDAKTOWANO] podpisany za datą [REDAKTOWANO]. Powyższemu dokumentowi nadano numer porządkowy zgodny ze spisem dokumentów kadrowych części B. Natomiast porozumienie z dnia [REDAKTOWANO] zmieniające warunki pracy w zakresie zajmowanego stanowiska pracy było wpięte poza ww. częścią akt osobowych, nie posiadało numeru porządkowego, jak również nie zostało opisane w spisie dokumentów kadrowych części B. Dodatkowo, w aktach osobowych [REDAKTOWANO] nie stwierdzono przedłożonych w toku czynności kontrolnych dokumentów takich jak wniosek o przeniesienie z dnia [REDAKTOWANO] oraz karta szkolenia wstępnego w dziedzinie BHP z dnia [REDAKTOWANO].

⁴¹ W przedmiotowym rozporządzeniu ustawodawca wskazał stanowisko [REDAKTOWANO] na którym nie jest wymagany staż pracy w zawodzie.

Powyższe dokumenty nie posiadają też numerów porządkowych oraz nie zostały ujęte w spisie dokumentów kadrowych części B⁴².

Zasady, których należy przestrzegać prowadząc akta osobowe pracowników określa rozporządzenie w sprawie dokumentacji pracowniczej. Zgodnie z § 4 ust. 1 ww. rozporządzenia, oświadczenia lub dokumenty znajdujące się w poszczególnych częściach akt osobowych przechowywane są w porządku chronologicznym oraz numeruje, a każda z tych części powinna zawierać pełny wykaz znajdujących się w nich dokumentów. Powyższe działanie należy ocenić jako niezgodne z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa.

Ponadto w wyniku kontroli stwierdzono, że w Dziale [REDAKTOWANO] z dniem [REDAKTOWANO] na stanowisku [REDAKTOWANO] zatrudniono [REDAKTOWANO]. Jednakże, wykaz stanowisk w poszczególnych działach i pracowniach jednostek związanych z pobieraniem, badaniem i preparatyką oraz wydawaniem krwi lub jej składników stanowiący załącznik nr 2 do rozporządzenia ws. kwalifikacji oraz stażu pracy nie przewiduje ww. stanowiska w strukturze działu [REDAKTOWANO]. Powyższe działanie należy ocenić jako niezgodne z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa.

Dodatkowo, z zakresu obowiązków ww. pracownika wynika, że jest on odpowiedzialny m.in. za merytoryczny nadzór nad funkcjonowaniem systemu informatycznego Bank Krwi, ale także za wprowadzanie i nadzór nad eksploatacją systemów i podsystemów informatycznych, obsługę posiadanej bazy sprzętowo-programowej, nadzór nad gospodarką sprzętową Centrum, zapewnienie bezzwłocznej likwidacji awarii komputerów, systemów i sieci komputerowej, prowadzenie szkoleń pracowników komórek organizacyjnych Centrum, współpracę z firmami świadczącymi usługi informatyczne dla Centrum, zapewnienie stałego i nieprzerwanego dostępu do poczty elektronicznej, udzielanie wszelkiej koniecznej pomocy z zakresu informatyki pracownikom Centrum w realizacji ich zadań i obowiązków, a także odpowiada za wykonywanie zadań analityka ds. ITS i wdrożenia w Projekcie „e- Krew – informatyzacja publicznej służby krwi oraz rozwój nadzoru nad krwiolecznictwem”. Biorąc pod uwagę powyższe zadania, można stwierdzić, że [REDAKTOWANO] wykonuje obowiązki informatyka.

W strukturze organizacyjnej Centrum funkcjonuje samodzielne stanowisko pracy informatyka Centrum. Jednakże, zgodnie z wyjaśnieniami Dyrektora Centrum z dnia 1 sierpnia 2024 r. [REDAKTOWANO] nie mógł objąć stanowiska informatyka, z uwagi na niespełnienie wymogów w zakresie kwalifikacji oraz liczby lat pracy w zawodzie określonych w rozporządzeniu ws. kwalifikacji pracowników podmiotów leczniczych niebędących przedsiębiorcami. Z przedłożonych do kontroli dokumentów wynika, że [REDAKTOWANO] ma wykształcenie [REDAKTOWANO] tytuł zawodowy [REDAKTOWANO] oraz staż pracy w zawodzie informatyka w wymiarze [REDAKTOWANO] zatem nie spełnia wymogów określonych w ww. rozporządzeniu na stanowiskach technik informatyk, starszy informatyk lub informatyk. Jednakże w rozporządzeniu obowiązującym od dnia 5 września 2023 r. ustawodawca wprowadził stanowisko młodszego informatyka, co do którego [REDAKTOWANO] spełnia wymagania. Pomocnym przy stwierdzeniu wymaganych w RCKiK kwalifikacji, wymagań, obowiązków i odpowiedzialności pracownika zajmującego samodzielne stanowisko pracy informatyka byłby opis stanowiska pracy,

⁴² Do dnia 31 sierpnia 2023 r. obowiązki Kierownika Działu [REDAKTOWANO] pełniła niepracująca już [REDAKTOWANO]

jednak zgodnie z wyjaśnieniami z dnia 29 sierpnia 2024 r. RCKiK nie posiada opisów stanowisk pracy, ponieważ nie jest to dokument obligatoryjny. Przepisy prawa pracy faktycznie nie nakładają na pracodawcę obowiązku sporządzania opisów stanowisk pracy, jednakże taki dokument jest istotny zarówno z punktu widzenia pracownika, jak również pracodawcy, ponieważ służy m.in. skutecznemu zarządzaniu jednostką. Ponadto, opis stanowiska pracy może być przydatny w szczególności przy prowadzeniu rekrutacji, gdyż sporządzony z uwzględnieniem rzeczywistych potrzeb pracodawcy, pozwala na zatrudnienie pracowników posiadających kwalifikacje pożądane na danym stanowisku pracy.

W Centrum zadania z zakresu obsługi informatycznej, we współpracy z [REDAKTOWANO] realizuje firma [REDAKTOWANO] na podstawie umowy cywilnoprawnej zawartej w dniu [REDAKTOWANO]⁴³

Na skutek wniosku Centrum z dnia 2 kwietnia 2024 r. dotyczącego zmiany Statutu, usunięto ze struktury organizacyjnej RCKiK samodzielne stanowisko pracy informatyka⁴⁴.

Analiza zagadnienia dotyczącego kwalifikacji pracowników RCKiK wykazała, że [REDAKTOWANO] nie spełniała wymogów w zakresie stażu pracy zarówno w chwili zatrudnienia na stanowisku [REDAKTOWANO] jak również [REDAKTOWANO]. Powyższe może rodzić podejrzenia o [REDAKTOWANO] który w kontekście zawodowym może przejawiać się na wiele sposobów, w tym m.in. jako zatrudnianie [REDAKTOWANO] lub [REDAKTOWANO] bez względu na ich kwalifikacje. Ponadto, nieprawidłowości w zakresie prowadzenia akt osobowych ww. pracownika stanowią uchybienie kryterium rzetelności i staranności działań, jak również ich legalności. Dodatkowo, za niezgodne z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa należy uznać zatrudnianie pracownika na stanowisku, które nie zostało ujęte w wykazie stanowisk w poszczególnych działach i pracowniach jednostek związanych z pobieraniem, badaniem i preparatyką oraz wydawaniem krwi lub jej składników stanowiącym załącznik nr 2 do rozporządzenia ws. kwalifikacji oraz stażu pracy.

3.5. Sposób/zasady przeprowadzania rekrutacji pracowników oraz tworzenia stanowisk pracy.

W piśmie z dnia 18 lipca 2024 r. wskazano, że w Centrum zostały ustalone w formie pisemnej zasady przeprowadzania rekrutacji pracowników oraz tworzenia stanowisk pracy i są one ujęte w Zarządzeniu Nr 20/2014 Dyrektora RCKiK z dnia 22 grudnia 2014 r. Jednak ww. Zarządzenie wprowadza jedynie Regulamin zatrudniania pracowników.

⁴³ W czerwcu 2021 r. opublikowano na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Centrum dokument zawierający planowane na 2021 r. postępowania przetargowe. W przedmiotowym dokumencie znalazło się postępowanie na usługi informatyczne w trybie zamówienia z wolnej ręki zgodnie z art. 305 ust. 1 ustawy Pzp, a zakładana wartość zamówienia wynosiła [REDAKTOWANO]. Zaproszenie do składania ofert opublikowano w dniu 7 grudnia 2021 r. Najkorzystniejszą ofertę złożyła firma [REDAKTOWANO]. W dniu 18 stycznia 2022 r. [REDAKTOWANO] wystąpił z wnioskiem o zwiększenie wsparcia w zakresie obsługi informatycznej RCKiK w postaci zatrudnienia dodatkowej osoby lub rozszerzenia współpracy z firmą zewnętrzną. W dniu [REDAKTOWANO] zawarto Aneks nr 1 do umowy podpisanej z [REDAKTOWANO] rozszerzający współpracę o dostępność pod telefonem 24 godziny na dobę, także w weekendy i święta, w razie potrzeby obecność osobistą w siedzibie lub w oddziałach, a także na akcjach wyjazdowych oraz zwiększający wynagrodzenie.

⁴⁴ Uzasadnieniem przedmiotowego wniosku były bezskuteczne poszukiwania kandydata do pracy, jak również niższe koszty wynikające z zawarcia umowy cywilnoprawnej.

Nie odniesiono się w nim do zasad tworzenia stanowisk pracy. Zatem wyjaśnienia Dyrektor RCKiK nie są zgodne ze stanem faktycznym.

Podkreślenia wymaga, że możliwość tworzenia nowych stanowisk pracy ograniczona jest przepisami wynikającymi z rozporządzenia w sprawie kwalifikacji oraz stażu pracy, które jednoznacznie określają stanowiska pracy pionu działalności podstawowej. Niemniej jednak stwierdzono, że w Dziale [REDAKTOWANO] zatrudniono osobę na stanowisku [REDAKTOWANO] [REDAKTOWANO] pomimo że ww. rozporządzenie nie przewiduje takiego stanowiska. Powyższe należy uznać za działanie niespełniające wymogów należytej staranności i stanowi uchybienie kryterium legalności.

Funkcjonujący w Centrum Regulamin zatrudniania pracowników w RCKiK zapewnia zatrudnienie pracowników na określone stanowiska pracy o odpowiednich kwalifikacjach, predyspozycjach, gwarantujących prawidłowe wypełnianie zadań oraz realizację osobistych planów i ambicji zawodowych. Powyższy Regulamin opisuje zagadnienia takie jak: planowanie zatrudnienia, etapy naboru, przyjmowanie dokumentów aplikacyjnych, sposób postępowania z dokumentami aplikacyjnymi, ogłoszenie informacji o kandydatach spełniających wymagania formalne, selekcja wstępna, selekcja końcowa, sporządzenie protokołu z przeprowadzonego naboru, ogłoszenie o wynikach naboru.

W okresie objętym kontrolą zatrudniono 18 osób. W toku kontroli przeanalizowano proces rekrutacyjny 5 nowozatrudnionych osób. W powyższym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

3.6. Awanse służbowe.

W RCKiK obowiązywały zasady przenoszenia na inne stanowisko pracy oraz zasady awansu zawodowego pracowników stanowiące załącznik do Zarządzenia Nr 38/2020 Dyrektora RCKiK z dnia 29 grudnia 2020 r. Według przedmiotowych regulacji działania związane z awansem pracownika powinny być oparte na analizie opisu stanowiska pracy. Awans może mieć formę rekrutacji wewnętrznej na wyższe stanowisko lub nowoutworzone stanowisko kierownicze i jest uwarunkowany uzyskaniem bardzo dobrej opinii dotychczasowej pracy, posiadaniem niezbędnych kwalifikacji i stażu pracy oraz spełnieniem innych wymagań niezbędnych i charakterystycznych dla danego stanowiska pracy wynikających z opisu stanowiska. Ponadto, może nastąpić w każdym czasie na wniosek Kierownika, pracownika lub z inicjatywy Dyrektora. Jednakże zgodnie z wyjaśnieniami z dnia 29 sierpnia 2024 r. RCKiK nie posiada opisu stanowisk pracy. Przepisy prawa pracy nie nakładają na pracodawcę obowiązku sporządzania opisów stanowisk pracy, jednakże zawiera on wiele niezwykle istotnych danych zarówno z punktu widzenia pracodawcy, jak również pracownika, takich jak obowiązki pracownika, wymagane kompetencje, kwalifikacje i zakres odpowiedzialności ze względu na umiejscowienie i funkcję stanowiska pracy w strukturze organizacyjnej jednostki. Brak opisów stanowisk pracy w kontekście regulacji, które opierają się o ich analizę powoduje, że takie regulacje nie spełniają swoich funkcji.

Według Dyrektora Centrum, informacje o wolnych stanowiskach pracy i możliwości awansu są jawne i podawane do wiadomości pracowników w sposób przyjęty w Centrum. Każdy pracownik Centrum może aplikować do awansu i brać udział w organizowanych otwartych naborach.

Zgodnie z odpowiedzią Centrum z dnia 18 lipca 2024 r. w okresie objętym kontrolą nikt z pracowników nie otrzymał awansu zawodowego. Powyższe wyjaśnienia nie są zgodne

ze stanem faktycznym, o czym świadczy przypadek [REDAKTOWANE] opisany w punkcie 3.4 niniejszego dokumentu.

Ponadto, w porozumieniu zawartym z [REDAKTOWANE] w dniu [REDAKTOWANE] wskazano, że w okresie od dnia [REDAKTOWANE] do dnia [REDAKTOWANE] obejmuje ona stanowisko [REDAKTOWANE] w Dziale [REDAKTOWANE] a pozostałe warunki pracy i płacy pozostają bez zmian. Przy czym podkreślenia wymaga, że zajmowane poprzednio przez [REDAKTOWANE] stanowisko, tj. [REDAKTOWANE] jest stanowiskiem wyszczególnionym w załączniku nr 1 do rozporządzenia ws. kwalifikacji oraz stażu pracy oraz, zgodnie z Regulaminem wynagradzania, należącym do grupy stanowisk pracowników działalności podstawowej, natomiast kwalifikacje wymagane na stanowisku [REDAKTOWANE] zostały określone w rozporządzeniu ws. kwalifikacji pracowników podmiotów leczniczych niebędących przedsiębiorcami, oraz zgodnie z Regulaminem wynagradzania należą do grupy stanowisk pracowników administracyjnych, technicznych i ekonomicznych. Powyższe stanowiska różnią nie tylko wymagane kwalifikacje i staż pracy określone w różnych rozporządzeniach, ale także kategorie zaszerzegowania i wynikające z nich warunki płacowe.

Biorąc pod uwagę powyższe, uznano, że zmiana stanowiska ze [REDAKTOWANE] [REDAKTOWANE] będącego w grupie stanowisk pracowników działalności podstawowej Centrum na [REDAKTOWANE] będącego w grupie stanowisk pracowników administracyjnych stanowi de facto awans.

Niezastosowanie regulacji wewnętrznych w zakresie awansu w ww. przypadku, stworzenie przepisów wewnętrznych, które z uwagi na brak opisów stanowisk pracy są niefunkcjonalne, niedokonanie zmiany warunków pracy i płacy w porozumieniu zmieniającym stanowisko pracownika działalności podstawowej na pracownika administracyjnego świadczą o niezachowaniu rzetelności i staranności przy tworzeniu dokumentów wewnętrznych Centrum, jak również uchyleniu kryterium legalności, a także o braku odpowiedniego nadzoru Dyrektora Centrum nad funkcjonowaniem kadr.

3.7. Przestrzeganie praw pracowniczych.

Centrum, w celu przeciwdziałania zjawisku mobbingu oraz wspierania działań sprzyjających budowaniu pozytywnych relacji między pracownikami opracowało Politykę Antymobbingową, stanowiącą załącznik do Zarządzenia Nr 20/2015 Dyrektora RCKiK z dnia 20 października 2015 r.

Zgodnie z obowiązującymi procedurami, pracownik, który uznał, że został poddany mobbingowi może ten fakt zgłosić pisemnie w formie skargi osobie wyznaczonej przez Dyrektora lub jeżeli sprawa dotyczy tej osoby, to bezpośrednio Dyrektorowi. Postępowanie w sprawie złożonej skargi prowadzi Komisja Antymobbingowa, powołana przez Dyrektora. Dokonuje ona oceny zasadności skargi, którą wraz z wnioskami i ewentualnymi rekomendacjami w zakresie niezbędnych działań przekazuje Dyrektorowi. Komisja Antymobbingowa została powołana Zarządzeniem Nr 25/2021 Dyrektora RCKiK z dnia 31 grudnia 2021 r., natomiast osobę odpowiedzialną za przyjmowanie skarg dotyczących mobbingu powołano Zarządzeniem Nr 26/2021 Dyrektora RCKiK z dnia 31 grudnia 2021 r.

W RCKiK opracowano również Procedurę równego traktowania, przeciwdziałania dyskryminacji i wykorzystywaniu seksualnemu w RCKiK, wprowadzoną Zarządzeniem Nr 9/2022 Dyrektora RCKiK z dnia 6 maja 2022 r., której celem jest ochrona pracowników

przed molestowaniem seksualnym w miejscu pracy oraz przeciwdziałania dyskryminacji, a także dążenie do równego traktowania pracowników. Według zapisów ww. procedury, zgłoszenie dotyczące przypadków dyskryminacji, nierównego traktowania lub molestowania seksualnego, podpisane przez osobę zgłaszającą powinno zostać wniesione do Koordynatora na piśmie. Koordynator wstępnie bada zgłoszenie i może zaproponować osobom zainteresowanym rozwiązanie problemu lub przedstawić sprawę Komisji. W toku postępowania Komisja ustala, czy i jakie działania interwencyjne, sankcjonujące wobec sprawcy lub wspomagające ofiarę dyskryminacji lub molestowania seksualnego należy podjąć w danym przypadku, w celu niezwłocznego zaprzestania dyskryminacji lub molestowania seksualnego w miejscu pracy lub w związku z pracą. Po zakończeniu postępowania Komisja podejmuje decyzję. Decyzja sporządzana jest na piśmie wraz z uzasadnieniem faktycznym i prawnym.

Z wyjaśnień Dyrektora Centrum z dnia 23 sierpnia 2024 r. wynika, że nie powołano Koordynatora i Komisji, o których mowa w § 7 ww. Zarządzenia, ponieważ nie było takiej potrzeby, a zgodnie z § 8 wspomnianego Zarządzenia *„Koordynatora w razie potrzeby powołuje Dyrektor na podstawie dokonanego przez pracowników wyboru (...).”* Należy przy tym podkreślić, że jakkolwiek § 8 ww. Zarządzenia wskazuje na możliwość powołania Koordynatora w przypadku zaistnienia takiej potrzeby, to § 7 tego aktu wskazuje na obowiązek powołania Koordynatora i Komisji. Ww. Zarządzenie należy zatem uznać, za wewnętrznie niespójne. Niepowołanie Koordynatora oraz Komisji powoduje, że procedury wprowadzone przedmiotowym Zarządzeniem nie spełniają swoich funkcji, ponieważ de facto nie ma możliwości zgłoszenia przypadku wystąpienia dyskryminacji, nierównego traktowania lub molestowania seksualnego z uwagi na brak osoby wyznaczonej do przyjęcia przedmiotowego zgłoszenia.

Zgodnie z wyjaśnieniami z dnia 18 lipca 2024 r. w okresie objętym kontrolą pracownicy Centrum nie otrzymali kar dyscyplinarnych lub porządkowych, nie byli przenoszeni na niższe stanowiska, nie zgłaszali żadnych konfliktów pomiędzy sobą oraz nie składali skarg lub wniosków, nie kierowali również spraw wynikających ze stosunku pracy do sądu.

W latach 2022-2023 Państwowa Inspekcja Pracy nie przeprowadziła w Centrum żadnej kontroli.

Ponadto, w Centrum obowiązuje Kodeks Etyki pracowników w RCKiK w Raciborzu, wprowadzony Zarządzeniem Nr 19/2014 Dyrektora RCKiK z dnia 22 grudnia 2014 r., dalej jako: *„Kodeks Etyki”*, który wprowadza zasady wyznaczające standardy postępowania pracowników RCKiK przy wykonywaniu obowiązków.

Dodatkowo, Zarządzeniem Nr 22A/2020 Dyrektora RCKiK z dnia 30 lipca 2020 r.⁴⁵ powołano Doradcę ds. etycznych w Centrum. W ww. Zarządzeniu określono zadania oraz sposób wyboru Doradcy, zgodnie z którym Doradca ds. etycznych wybierany jest przez pracowników RCKiK⁴⁶ na okres 4 lat, na podstawie Regulaminu wyboru Doradcy ds. etycznych. Zarządzeniem Nr 24/2021 Dyrektora RCKiK z dnia 31 grudnia 2021 r. na Doradcę ds. etycznych powołano [REDAKTOWANE] na okres 4 lat od dnia 31 grudnia 2021 r.

⁴⁵ Zarządzenie weszło w życie z dniem podpisania.

⁴⁶ Zgodnie z § 6 Regulaminu wyboru Doradcy ds. etycznych, w przypadku braku chętnych do objęcia funkcji Doradcy ds. etycznych Dyrektor RCKiK może powołać na ww. stanowisko osobę bez przeprowadzenia konkursu.

W kontekście powołania Doradcy ds. etycznych należy zwrócić uwagę na fakt, że w dniu [REDAKTOWANO] oraz [REDAKTOWANO] Dyrektor Centrum zawarła umowy zlecenia odpowiednio o numerach [REDAKTOWANO] oraz [REDAKTOWANO] na czas określony od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 2022 r. oraz od dnia 2 stycznia do dnia 31 grudnia 2023 r., w których w § 1 wskazano, że na Doradcę ds. etycznych wyznacza się ich zleceniobiorcę, tj. [REDAKTOWANO]. Wykonywanie przez [REDAKTOWANO] zadań Doradcy ds. etycznych zostało potwierdzone w przedkładanej co miesiąc przez zleceniobiorcę ewidencji przepracowanych godzin⁴⁷.

Z powyższego wynika, że w okresie objętym kontrolą funkcję Doradcy ds. etycznych sprawowały dwie różne osoby, przy czym jedna z nich na mocy umowy cywilnoprawnej otrzymywała wynagrodzenie.

Powyższe świadczy o niezachowaniu rzetelności i staranności przy powoływaniu Doradcy ds. etycznych oraz braku gospodarności w kontekście zawarcia dodatkowej umowy cywilnoprawnej na zadania realizowane przez pracownika Centrum.

3.8. Zasadność zawierania umów cywilnoprawnych z pracownikami zatrudnionymi w RCKiK na umowę o pracę oraz z innymi osobami/przedsiębiorcami.

W toku kontroli stwierdzono, że w RCKiK obowiązywały sformalizowane procedury dotyczące zawierania umów cywilnoprawnych. Zgodnie z wyjaśnieniami Centrum, umowy cywilnoprawne, których szacunek roczny nie przekracza 130.000 zł zawierane są zgodnie z Regulaminem udzielania zamówień publicznych o wartości szacunkowej nieprzekraczającej równowartości 130.000 zł, wprowadzonym Zarządzeniem Nr 15/2021 Dyrektora RCKiK z dnia 20 października 2021 r. Natomiast nabór na stanowiska lekarzy odbywa się w formie konkursu zgodnie z Regulaminem przeprowadzenia Konkursu ofert na udzielanie świadczeń zdrowotnych⁴⁸.

Zgodnie z wyjaśnieniami, RCKiK nie zawierało umów cywilnoprawnych z pracownikami zatrudnionymi na podstawie umowy o pracę.

W wyjaśnieniach Centrum wskazało, że z uwagi na brak personelu medycznego, aby nie zaburzyć pracy RCKiK zawierano umowy cywilnoprawne z innymi osobami, których przedmiotem było m.in. świadczenie czynności medycznych – lekarskich i pielęgnarskich, czy realizowanie czynności pomocniczych i czynności związanych z rejestracją dawców.

Ponadto, stwierdzono, że na umowę cywilnoprawną zatrudniono pełniącą obowiązki Zastępcy Dyrektora ds. Medycznych, Inspektora BHP, Inspektora Ochrony Danych czy Pełnomocnika ds. Ochrony Informacji Niejawnych i Inspektora ds. Spraw Obronnych.

Tabela nr 4. Umowy cywilnoprawne zawarte przez RCKiK z osobami innymi niż pracownicy zatrudnieni na podstawie umowy o pracę i podmiotami zewnętrznymi⁴⁹.

Rok	Liczba umów	Łączna wartość umów (zł)	Rodzaj umowy
2022	127	1.580.074,00	Umowy cywilnoprawne
2023	86	877.672,24	

⁴⁷ Jedynie w ewidencji za marzec 2022 r. nie wskazano, że przedmiotem zlecenia było wykonywanie czynności Doradcy ds. etycznych.

⁴⁸ Przedmiotowy Regulamin jest załączany każdorazowo do ogłoszenia o konkursie.

⁴⁹ Tabela stanowiąca załącznik do pisma z dnia 1 sierpnia 2024 r.

W wyniku kontroli umów zawartych z innymi osobami oraz podmiotami zewnętrznymi stwierdzono jak poniżej:

- w umowie zlecenie o numerze [REDAKTOWANO] której przedmiotem były czynności pomocnicze w Dziale [REDAKTOWANO] wymiarze nie większym niż 120 godzin w miesiącu wskazano, że wynagrodzenie za jedną przepracowaną godzinę wynosiło [REDAKTOWANO] zł brutto, natomiast wystawiony rachunek opiewał na kwotę [REDAKTOWANO] zł brutto, co nie było zgodne z zapisami umowy, według których maksymalne wynagrodzenie powinno po przemnożeniu maksymalnej liczby godzin i wysokości stawki za godzinę, wynosić [REDAKTOWANO] zł brutto;
- w § 1 ust. 3 umowy cywilnoprawnej zawartej z firmą [REDAKTOWANO] [REDAKTOWANO] której przedmiotem było świadczenie usług informatycznych⁵⁰, wskazano, że „wszelkie prace prowadzone będą przy ścisłej współpracy z Działem IT RCKiK”, podczas gdy zarówno ze struktury organizacyjnej Centrum, jak również wyjaśnień Dyrektora wynika, że w RCKiK nie istnieje ww. dział. W piśmie z dnia 26 lipca 2024 r. wyjaśniono, że „(...) Zapis zastosowany w umowie jest zapisem rutynowym, gdyby zaistniała taka konieczność skorzystania z niego (...)”;
- zgodnie z zapisami umowy z firmą [REDAKTOWANO] na świadczenie usług informatycznych, zleceniobiorca zobowiązał się do obecności w Centrum w wymiarze minimum 60 godzin miesięcznie, natomiast z Ewidencji wykonywania umowy z RCKiK wynika, że w lutym 2023 r. wskazano pracę na miejscu w wymiarze 58 godzin, tj. niezgodnym z zapisami umowy. Ponadto, dane przedstawione w ww. Ewidencji w zakresie łącznej liczby godzin w całym okresie nie są zgodne z zsumowaną liczbą godzin na miejscu oraz zdalnie⁵¹.

Powyższe działania, zarówno w zakresie sporządzania umów cywilnoprawnych, jak również w zakresie wypłacania wynagrodzenia czy weryfikacji ewidencji potwierdzającej wykonywanie usług na rzecz RCKiK świadczą o niezachowaniu należytej staranności i rzetelności, a także realizowaniu umów niezgodnie z ich zapisami. Takie działania świadczą o braku nadzoru zarówno ze strony Głównego Księgowego, jak również Dyrektora Centrum.

4. Gospodarka finansowa i prawidłowość wydatkowania środków publicznych.

RCKiK jako samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej prowadzi gospodarkę finansową na zasadach określonych w ustawie o działalności leczniczej.

4.1. Regulacje wewnętrzne.

⁵⁰ W dniu 18 stycznia 2022 r. [REDAKTOWANO] wystąpił z wnioskiem o zwiększenie wsparcia w zakresie obsługi informatycznej RCKiK w postaci zatrudnienia dodatkowej osoby lub rozszerzenia współpracy z firmą zewnętrzną. W dniu [REDAKTOWANO] zawarto Aneks nr [REDAKTOWANO] do umowy podpisanej z [REDAKTOWANO] rozszerzający współpracę o dostępność pod telefonem 24 godziny na dobę, także w weekendy i święta, w razie potrzeby obecność osobistą w siedzibie lub w oddziałach, a także na akcjach wyjazdowych oraz zwiększający wynagrodzenie do [REDAKTOWANO] zł brutto.

⁵¹ Dotyczy następujących miesięcy: w 2022 r. – luty (łączna liczba godzin w całym okresie – 138 (na miejscu – 67/zdalnie – 53), marzec (łączna liczba godzin w całym okresie – 178 (na miejscu – 97/zdalnie – 57), maj (łączna liczba godzin w całym okresie – 170 (na miejscu – 76/zdalnie – 96), lipiec (łączna liczba godzin w całym okresie – 140 (na miejscu – 79/zdalnie – 64), sierpień (łączna liczba godzin w całym okresie – 154 (na miejscu – 80/zdalnie – 68) oraz w 2023 r. w styczniu (łączna liczba godzin w całym okresie – 125 (na miejscu – 72/zdalnie – 52).

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁵², dalej jako: „*ustawa o rachunkowości*”, jednostki obowiązane są stosować przyjęte zasady (politykę) rachunkowości. Księgowość Centrum prowadzona jest na podstawie zasad (polityki) rachunkowości, wprowadzonych Zarządzeniem Nr 11/2020 Dyrektora RCKiK z dnia 7 maja 2020 r. w sprawie zasad (polityki) rachunkowości, która była wielokrotnie aneksowana⁵³, dalej jako: „*polityka rachunkowości*”.

W RCKiK Zarządzeniem Nr 16/2020 Dyrektora RCKiK z dnia 8 maja 2020 r. wprowadzono Instrukcję w sprawie sporządzania, kontroli i obiegu dokumentów.

W powyższym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

4.2. Plany finansowe.

Zgodnie z art. 53 ustawy o działalności leczniczej, podstawą gospodarki Centrum, jest plan finansowy ustalany przez kierownika.

W RCKiK sporządzono plany finansowe na lata 2022-2023, które zostały wprowadzone zarządzeniami przez Dyrektora Centrum, odpowiednio plan finansowy na 2022 r. – 29 grudnia 2021 r.⁵⁴ a plan finansowy na 2023 r. – 29 grudnia 2022 r.⁵⁵, tym samym umożliwiając ich realizację z początkiem danego roku.

Plany finansowe podlegały aktualizacjom – w przypadku planu na 2022 r.⁵⁶, jak i planu na 2023 r.⁵⁷ zmian dokonano jeden raz.

Konieczność aktualizacji planów finansowych wynikała z niedoszacowania lub przeszacowania niektórych pozycji przychodowych i kosztowych.

Poniższe tabele prezentują dane dotyczące planowanych przychodów i kosztów oraz szacowanego wyniku finansowego (wraz z kolejnymi aktualizacjami), a także ich poziomu realizacji w poszczególnych latach objętych kontrolą.

Tabela nr 5. Plan finansowy na 2022 r. wraz z wykonaniem.

2022 – PLAN (w zł brutto)	2022 – WYKONANIE (w zł brutto)
---------------------------	-----------------------------------

⁵² Dz. U. z 2023 r. poz. 120 z późn.zm.

⁵³ Zarządzenie nr 11/2022 Dyrektora RCKiK z dnia 10 sierpnia 2022 r. Dyrektora RCKiK wprowadzające aneks nr 1 do zasad (polityki) rachunkowości oraz zakładowego planu kont; Zarządzenie nr 11/B/2022 Dyrektora RCKiK z dnia 24 sierpnia 2022 r. Dyrektora RCKiK wprowadzające aneks nr 2 do zasad (polityki) rachunkowości oraz zakładowego planu kont; Zarządzenie nr 16/2022 Dyrektora RCKiK z dnia 31 października 2022 r. Dyrektora RCKiK wprowadzające aneks nr 3 do zasad (polityki) rachunkowości oraz zakładowego planu kont; Zarządzenie Nr 6/2023 z dnia 24 stycznia 2023 r. Dyrektora RCKiK wprowadzające aneks nr 1/2023 do zasad (polityki) rachunkowości oraz zakładowego planu kont w związku z podpisaniem umowy o dofinansowanie nr POIS.11.03.00-00-0256/22-00/613/2023/46; Zarządzenie nr 18/2023 Dyrektora RCKiK z dnia 14 sierpnia 2023 r. Dyrektora RCKiK wprowadzające aneks nr 2 do zasad (polityki) rachunkowości oraz zakładowego planu kont.

⁵⁴ Zarządzenie nr 21/2021 z dnia 29 grudnia 2021 r. Dyrektora RCKiK w sprawie wprowadzenia planu finansowego na 2022 r.

⁵⁵ Zarządzenie nr 21/2022 z dnia 29 grudnia 2022 r. Dyrektora RCKiK w sprawie wprowadzenia planu finansowego na 2023 r.

⁵⁶ Zarządzenie nr 10/A/2022 z dnia 22 sierpnia 2022 r. Dyrektora RCKiK w sprawie wprowadzenia korekty planu finansowego na 2022 r.

⁵⁷ Zarządzenie nr 30/2023 z dnia 4 grudnia 2023 r. Dyrektora RCKiK w sprawie korekty planu finansowego na 2023 r.

	21/2021	10/A/2022	
Przychody	18.809.818	19.879.818	20.137.371,97
Koszty	18.285.000	19.687.000	19.964.617,46
Wynik finansowy	524.818	192.818	172.754,51

Tabela nr 6. Plan finansowy na 2023 r. wraz z wykonaniem.

2023 – PLAN (w zł brutto)			2023 – WYKONANIE (w zł brutto)
	21/2022	30/2023	
Przychody	23.488.126	22.189.644	24.752.195,60
Koszty	23.329.500	24.367.000	24.728.556,56
Wynik finansowy	158.626	(-)2.177.356	23.639,04

Na podstawie powyższych danych można stwierdzić, że planowanie finansowe w RCKiK odbywało się z uwzględnieniem realnych do zrealizowania założeń. W 2022 r. RCKiK zrealizował przychody i koszty na poziomie 101%, a wynik finansowy – 89% planowanych wartości. W 2023 r. Centrum zrealizowało przychody w wysokości 111%, koszty – 101%, zaś wynik finansowy – 192% zakładanych wartości.

Mając na uwadze powyższe, można pozytywnie ocenić wykonanie założeń planów finansowych przez RCKiK, pomimo spadku wyniku finansowego w 2023 r. w stosunku do roku poprzedniego.

4.3. Sprawozdania finansowe. Sytuacja ekonomiczno-finansowa.

Z przekazanych przez RCKiK dokumentów wynikało, iż sprawozdanie finansowe za 2022 r. zostało sporządzone w dniu 29 marca 2023 r., natomiast nie zostało opatrzone podpisami oraz datą, kiedy zostało sporządzone, co stanowiło naruszenie art. 52 ust. 2 ustawy o rachunkowości⁵⁸. Podpisanie sprawozdania finansowego stanowi potwierdzenie, że spełnia ono wymagania przewidziane w ww. ustawie. Jakkolwiek można uznać, iż Centrum sporządziło ww. sprawozdanie z zachowaniem terminu przewidzianego w obowiązujących przepisach prawa⁵⁹, to nieopatrzenie go podpisem należy uznać za działanie nieprawidłowe. Sprawozdanie finansowe RCKiK za 2022 r. podlegało badaniu przez niezależnego biegłego rewidenta, które zostało przeprowadzone w terminie od dnia 1 grudnia 2022 r. do dnia 28 kwietnia 2023 r.

Biegły stwierdził, że sprawozdanie finansowe przedstawia rzetelny i jasny obraz sytuacji majątkowej i finansowej Centrum na dzień 31 grudnia 2022 r. oraz jego wyniku finansowego i przepływów pieniężnych za rok obrotowy, zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami ustawy o rachunkowości oraz przyjętą polityką rachunkowości. Sprawozdanie finansowe jest zgodne, co do formy i treści z obowiązującymi RCKiK przepisami prawa oraz statutem Centrum oraz zostało sporządzone na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych zgodnie z przepisami rozdziału 2 ustawy o rachunkowości.

⁵⁸ Zgodnie z art. 52 ust. 2 ustawy o rachunkowości sprawozdanie finansowe podpisują – podając zarazem datę podpisu – osoba, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych i kierownik jednostki.

⁵⁹ Na podstawie art. 52 ust. 1 ustawy o rachunkowości, tj. Kierownik jednostki zapewnia sporządzenie rocznego sprawozdania finansowego nie później niż w ciągu 3 miesięcy od dnia bilansowego i przedstawia je właściwym organom, zgodnie z obowiązującymi jednostkę przepisami prawa, postanowieniami statutu lub umowy.

Minister Zdrowia zatwierdził sprawozdanie finansowe Centrum za 2022 r. w dniu 22 czerwca 2023 r.⁶⁰.

Z przekazanych przez RCKiK dokumentów wynikało, iż sprawozdanie finansowe za 2023 r. zostało sporządzone w dniu 9 maja 2024 r. a następnie w dniu 6 czerwca 2024 r. – korekta sprawozdania finansowego. Natomiast powyższe dokumenty nie zostały opatrzone podpisami oraz datą, kiedy zostało sporządzone, co stanowiło naruszenie art. 52 ust. 2 ustawy o rachunkowości. Podpisanie sprawozdania finansowego stanowi potwierdzenie, że spełnia ono wymagania przewidziane w ww. ustawie. Z powyższych danych wynika, że dokumenty zostały sporządzone po terminie przewidzianym w obowiązujących przepisach prawa, co stanowiło naruszenie art. 52 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

Powyższe działania należy uznać za nieprawidłowe.

Sprawozdanie finansowe RCKiK za 2023 r. podlegało badaniu przez niezależnego biegłego rewidenta i zostało przeprowadzone w terminie od dnia 29 października 2023 r. do dnia 9 maja 2024 r.

Biegły rewident stwierdził, że zbadane sprawozdanie finansowe za okres od dnia 1 stycznia 2023 r. do dnia 31 grudnia 2023 r. przedstawia rzetelny i jasny obraz sytuacji majątkowej i finansowej Centrum na dzień 31 grudnia 2023 r. oraz jego wyniku finansowego i przepływów pieniężnych za rok obrotowy zakończony w tym dniu, zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami ustawy o rachunkowości oraz przyjętą polityką rachunkowości. Sprawozdanie finansowe jest zgodne co do formy i treści z obowiązującymi RCKiK przepisami prawa oraz statutem Centrum, a także zostało sporządzone na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych zgodnie z przepisami rozdziału 2 ustawy o rachunkowości.

Minister Zdrowia zatwierdził sprawozdanie finansowe Centrum za 2023 r. w dniu 24 czerwca 2024 r.⁶¹

Na podstawie danych finansowych zawartych w sprawozdaniu finansowym RCKiK, w szczególności rachunku zysków i strat oraz bilansie za lata 2022-2023, ustalono jak poniżej.

W bilansie sporządzonym na dzień 31 grudnia 2022 r. RCKiK wykazało po stronie aktywów i pasywów sumę 37.616.543,53 zł. W rachunku zysków i strat za rok obrotowy od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 2022 r. Centrum wykazało zysk netto w wysokości 158.312,51 zł. W rachunku przepływów pieniężnych za rok obrotowy od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 2022 r. RCKiK wykazało zwiększenie stanu środków pieniężnych o kwotę 23.871,25 zł. W zestawieniu zmian w kapitale własnym za rok obrotowy od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 2022 r. RCKiK wykazało zwiększenie kapitału własnego o kwotę 158.312,51 zł, do łącznej wysokości 22.043.916,26 zł.

W bilansie sporządzonym na dzień 31 grudnia 2023 r. RCKiK wykazało po stronie aktywów i pasywów sumę 47.985.727,97 zł. W rachunku zysków i strat za rok obrotowy od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 2023 r. Centrum wykazało zysk netto w wysokości 3.453,04 zł. W rachunku przepływów pieniężnych za rok obrotowy od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 2023 r. RCKiK wykazało zmniejszenie stanu środków pieniężnych o kwotę 464.121,84 zł. W zestawieniu zmian w kapitale własnym za rok obrotowy od dnia

⁶⁰ Pismo z dnia 22 czerwca 2023 r. o znaku NKF.313.53.2023.KŁJ.

⁶¹ Pismo z dnia 24 czerwca 2024 r. o znaku NKE.313.64.2024.AK3.

1 stycznia do dnia 31 grudnia 2023 r. RCKiK wykazało zwiększenie kapitału własnego o kwotę 3.453,04 zł, do łącznej wysokości 22.047.369,30 zł.

W roku obrotowym 2022 przychody ogółem kształtowały się na poziomie 20.137.371,97 zł, a wysokość kosztów ogółem ponoszonych przez RCKiK w tym okresie wynosiła 19.964.617,46 zł. W 2023 r. wartość przychodów ogółem osiąganych przez Centrum wyniosła 24.752.195,60 zł, a koszty ogółem wyniosły 24.728.556,56 zł.

Mając na uwadze powyższe należy stwierdzić, że w badanym okresie przychody ogółem jednostki wzrosły o blisko 23%, przy jednoczesnym wzroście kosztów ogółem o blisko 24%.

Poniższa tabela prezentuje wartość przychodów i kosztów z poszczególnych rodzajów działalności osiąganych w okresie objętym kontrolą.

Tabela 7. Przychody i koszty RCKiK w latach 2022-2023.

PRZYCHODY	2022 (zł)	2023 (zł)
przychody ze sprzedaży	18.350.557,98	18.684.985,42
pozostałe przychody operacyjne	1.637.989,66	5.968.419,95
przychody finansowe	148.824,33	98.790,23
KOSZTY	2022 (zł)	2023 (zł)
koszty działalności operacyjnej	17.959.254,85	21.817.108,38
pozostałe koszty operacyjne	1.209.745,73	1.890.094,08
koszty finansowe	795.616,88	1.021.354,10

Analiza rachunku zysków i strat wskazuje na osiągnięty w 2023 r. wzrost przychodów ze sprzedaży o 334.427,44zł, tj. o blisko 2% oraz prawie czterokrotny wzrost przychodów operacyjnych, natomiast w obszarze przychodów finansowych RCKiK zanotowało spadek o blisko 34%, które w 2023 r. były niższe o 50.034,10 zł w stosunku do roku ubiegłego.

W odniesieniu do kosztów, Centrum w 2023 r. w porównaniu do roku poprzedniego wygenerowało wyższe koszty działalności operacyjnej o 3.857.853,53 zł, tj. 21,48 %, w obszarze kosztów pozostałych kosztów operacyjnych zanotowano wzrost o 680.348,35 zł a koszty finansowe wzrosły o 225.737,22 zł, co stanowi ponad 28% wzrost.

Z przedstawionej przez RCKiK dokumentacji wynika, że sytuacja finansowa jednostki z roku na rok pogarsza się. Wynik finansowy kształtował się następująco – w 2021 r. wynosił 1.157.534,04 zł⁶²; w 2022 r. wynosił 158.312,51 zł; w 2023 r. wynosił 3.453,04 zł. W sprawozdaniu finansowym w części „Zagrożenia dla kontynuowania działalności” Centrum wskazało, że nadal zagrożeniem dla jednostki jest zaciągnięty wysoki kredyt bankowy oraz wysokie zobowiązania wobec kontrahentów z tytułu dostaw towarów i usług, które wynikały głównie z realizacji przez Centrum projektu unijnego. Ponadto, w piśmie dotyczącym przekazania informacji o powodach pogorszenia się sytuacji finansowej wskazano, iż odnotowano znaczący wzrost kosztów działalności, który był spowodowany przede wszystkim wzrostem ustawowych wynagrodzeń dla personelu oraz wzrostem inflacji cen konsumpcyjnych. Sytuacja finansowa Centrum wskazuje na konieczność realizacji przez jednostkę działań naprawczych, mających na celu poprawę sytuacji finansowej poprzez spłatę zobowiązań wymagalnych, zwiększenie płynności finansowej oraz obniżenie poziomu zadłużenia ogółem.

⁶² Dane z rachunku zysku i strat za okres 1 stycznia – 31 grudnia 2022 r. – dane do porównania.

4.4. Przychody Centrum.

Poniższe zestawienie tabelaryczne przedstawia osiągnięte przez RCKiK przychody, w podziale na źródła.

Tabela 8. Przychody Centrum w latach 2022-2023.

Źródło przychodów	2022 (w zł)	2023 (w zł)
Przychody ze sprzedaży wyrobów	8.294.703,60	8.487.713,30
Przychody ze sprzedaży – eksport	6.999.169,39	6.742.140,68
Przychody ze sprzedaży usług	2.597.990,40	2.838.790,20
Pozostałe przychody operacyjne	1.637.989,66	5.968.419,95
Przychody z operacji finansowych	196.843,02	121.913,93
RAZEM	19.726.696,07	24.158.978,06

Centrum najwyższe przychody uzyskiwało ze sprzedaży składników krwi i osocza, które w kontrolowanym okresie wynosiły odpowiednio 77,5% i 63% ogólnej sumy przychodów. Równie istotnym źródłem przychodów była sprzedaż usług (odpowiednio 13% i 11,75%) i pozostałe przychody operacyjne (odpowiednio 8,3% i 24,7%). Tempo wzrostu przychodów w latach 2022-2023 jest porównywalne.

W okresie objętym kontrolą, RCKiK wykazywał tendencję wzrostową osiągniętych przychodów. Największy udział przychodów pochodzi z działalności podstawowej Centrum, co jest zjawiskiem pozytywnym.

W badanym obszarze nie stwierdzono nieprawidłowości.

4.5. Koszty Centrum.

Poniższe zestawienie tabelaryczne przedstawia ponoszone przez RCKiK koszty, w podziale na rodzaj.

Tabela 9. Koszty Centrum w latach 2022-2023.

Rodzaj kosztów	2022 (w zł)	2023 (w zł)
Amortyzacja	850.148,97	1.089.042,96
Zużycie materiałów	4.408.682,74	5.805.050,67
Energia	497.900,76	766.902,24
Usługi transportowe	27.300,85	29.399,38
Medyczne usługi obce	701.296,43	807.109,06
Inne usługi obce	1.571.346,83	1.818.184,86
Wynagrodzenia	7.809.465,74	9.122.624,18
Świadczenia na rzecz pracowników	223.637,42	211.571,30
Ubezpieczenia społeczne i inne narzuty	1.410.468,73	1.673.436,42
Podatki i opłaty	339.122,07	380.257,09
Podróże służbowe	6.939,15	6.880,90
Koszty reprezentacji i reklamy	70.238,08	37.604,03
Pozostałe koszty proste	42.697,08	69.045,29

Pozostałe koszty operacyjne	1.209.745,73	1.890.094,08
Koszty operacyjne finansowe	843.635,57	1.044.477,80
RAZEM	20.012.626,15	24.751.680,26

Znaczącą część kosztów, stanowiącą odpowiednio w latach 2022-2023 – 47% i 44,5% ogólnej sumy kosztów, przeznaczono na wynagrodzenia oraz ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia. Liczną grupę stanowiło także zużycie materiałów i energii, które stanowiły 24,5% i 26,5% wartości wszystkich kosztów. Usługi obce pochłaniały odpowiednio 11,35% i 10,6% ogólnej sumy kosztów.

Koszty reprezentacji i reklamy spadły prawie o połowę w 2023 r. w stosunku do 2022 r.

Pozostałe grupy kosztów stanowią niewielki odsetek wszystkich kosztów i utrzymywały się na podobnym poziomie.

Z informacji przekazanych przez Centrum⁶³ wynika, że wzrost wydatków w roku 2023 w głównej mierze wynika z poniesionych wydatków związanych z dofinansowania ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020, osi priorytetowej XI REACT-EU⁶⁴.

4.6. Należności i zobowiązania.

W okresie objętym kontrolą RCKiK nie posiadało ustalonej w formie pisemnej instrukcji windykacji należności oraz regulowania zobowiązań. Jednocześnie w toku kontroli wyjaśniono, że w latach 2022-2023 RCKiK dokonywało bieżącego monitoringu należności i zobowiązań. Monitorowanie stanu należności i zobowiązań polegało na okresowych (tygodniowych) wydrukach stanu należności i zobowiązań i ich przedmiotowej analizie, regularnie prowadzono rozmowy telefoniczne i wysyłano wezwania do zapłaty.

RCKiK w celu wyegzekwowania przeterminowanych należności prowadziło bieżący monitoring, polegający m.in. na rozmowach telefonicznych z głównymi odbiorcami kierowaniu pism do organów założycielskich podmiotów leczniczych, tj. Starostwa Powiatowego oraz Urzędu Marszałkowskiego, a ostatecznie na kierowaniu sprawy o zapłatę należności na drogę postępowania sądowego.

W zakresie zobowiązań, Centrum zawierało ugody bądź podpisywało porozumienia, co pozwoliło uniknąć dodatkowych kosztów oraz zaplanować bieżącą kontrolę nad płatnościami. Działania Centrum, rozmowy z kontrahentami i wysyłane do nich pisma, pozwalały wynegocjować od większości kontrahentów nienaliczanie odsetek od nieterminowych zapłat za zobowiązania.

4.6.1. Należności.

Poniższa tabela prezentuje stan należności krótkoterminowych.

Tabela 10. Należności krótkoterminowe RCKiK w latach 2022-2023.

Należności krótkoterminowe	stan na 31.12.2022 (zł)	stan na 31.12.2023 (zł)

⁶³ Pismo z dnia 30 sierpnia 2024 r. o znaku RCKiK/1258/2024.

⁶⁴ Działania 11.3 Wspieranie naprawy i odporności systemu ochrony zdrowia na realizację Projektu Poprawa dostępności i jakości systemu ochrony zdrowia w obszarze publicznej służby krwi poprzez rozwój infrastruktury technicznej.

od odbiorców i dostawców	1.672.573,06	1.665.716,14
z tytułu podatków, dotacji, ceł, ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych oraz innych tytułów publicznoprawnych	44.834,00	358.436,00
od pozostałych jednostek	29.987,31	29.300,73
RAZEM	1.747.394,37	2.053.452,87

Należności wymagalne według stanu na dzień 31 grudnia 2022 r. wynosiły 996.401,06 zł, a według stanu na dzień 31 grudnia 2023 r. – 1.291.301,97 zł.

Należności długoterminowe w latach 2022-2023 nie występowały.

Centrum od marca 2024 r. złożyło w sądzie 16 powództw na łączną kwotę 1.411.378,00 zł.

Na początku kwietnia 2024 r. doszło do spotkania w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Śląskiego Dyrektora Centrum z Dyrektorem Departamentu Nadzoru Podmiotów Leczniczych i Ochrony Zdrowia w celu wsparcia i pomocy w odzyskaniu należności. Również w kwietniu 2024 r. doszło do spotkania i rozmów z Dyrektorem

[redacted] oraz z Dyrektorem [redacted]

oraz Starostą Powiatowym w Wodzisławiu Śląskim. W wyniku powyższych rozmów Centrum uzyskało kwotę 615.321,38 zł od [redacted]

[redacted] oraz kwotę 319.604,60 zł. od [redacted]

W okresie objętym kontrolą nastąpił wzrost należności krótkoterminowych i należności wymagalnych. Pomimo prowadzonego monitoringu należności oraz prowadzonych działań zmierzających do ich odzyskania, powyższy system wydaje się być mało skuteczny.

Ustalono, że Centrum podejmowało działania mające na celu niedopuszczenie do przedawnienia roszczeń.

Niemniej jednak mając na uwadze powyższe ustalenia, zasadne jest opracowanie sformalizowanej procedury w zakresie windykacji należności.

4.6.2. Zobowiązania.

Poniższa tabela prezentuje stan zobowiązań Centrum.

Tabela 11. Zobowiązania krótkoterminowe RCKiK w latach 2022-2023.

ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE	stan na 31.12.2022 (zł)	stan na 31.12.2023 (zł)
Kredyty i pożyczki	962.304,84	2.132.538,88
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	2.499.687,31	3.604.107,36
Zobowiązania z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych oraz innych tytułów publicznoprawnych	351.603,63	601.422,76

Inne	178.596,36	62.190,14
Fundusze specjalne	9.585,71	18.420,02
RAZEM	4.001.777,85	6.418.679,16

Zobowiązania krótkoterminowe według stanu na dzień 31 grudnia 2022 r. wynosiły łącznie 4.001.777,85 zł. W 2023 r. zobowiązania krótkoterminowe wzrosły o 60% i według stanu na dzień 31 grudnia 2023 r. wynosiły 6.418.679,16 zł. Największą grupę zobowiązań krótkoterminowych stanowiły zobowiązania wobec dostawców.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2022 r. RCKiK posiadało zobowiązania wymagalne w kwocie 1.911.816,30 zł oraz według stanu na dzień 31 grudnia 2023 r. – w kwocie 2.841.798,68 zł.

Mając na uwadze powyższe, pomimo że rok do roku rosną zobowiązania krótkoterminowe, to utrzymują się na niewysokim poziomie i stanowią odpowiednio 11,8% i 17,1% sumy bilansowej.

W okresie objętym kontrolą Centrum nie posiadało kredytów i pożyczek zawartych z instytucjami pozabankowymi.

Centrum posiadało następujące kredyty w Banku Gospodarstwa Krajowego, dalej jako: „BGK”:

- kredyt obrotowy nieodnawialny w rachunku kredytowym nr 18/0301 zawarty 25 stycznia 2018 r.⁶⁵ na spłatę zaciągniętych w poprzednich latach zobowiązań na łączną kwotę 12.509.891,19 zł – okres kredytowania do dnia 31 grudnia 2030 r.;
- kredyt unijny pomostowy nr 23/3554 – na sfinansowanie wydatków kwalifikowalnych projektu pn. „Poprawa dostępności i jakości systemu ochrony zdrowia w obszarze publicznej służby krwi poprzez rozwój infrastruktury technicznej” na kwotę 550.000,00 zł – okres kredytowania do dnia 30 września 2024 r.;
- kredyt obrotowy nieodnawialny nr 22/2662 – na sfinansowanie wydatków niekwalifikowalnych w projekcie pozakonkursowym z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego XI REACT-EU działanie „Wspieranie naprawy i odporności systemu ochrony zdrowia” na kwotę 2.000.000,00 zł – okres kredytowania do dnia 31 grudnia 2026 r.;
- kredyt unijny pomostowy nr 23/0445 – na sfinansowanie wydatków kwalifikowalnych projektu pn. „Poprawa dostępności i jakości systemu ochrony zdrowia w obszarze publicznej służby krwi poprzez rozwój infrastruktury technicznej” na kwotę 800.000,00 zł – okres kredytowania do dnia 30 września 2023 r.

Centrum terminowo spłacało zaciągnięte kredyty.

⁶⁵ Kredyt zaciągnięty przez ██████████ ówczesnego Dyrektora RCKiK na spłatę: 1) zaciągniętego w BGK kredytu inwestycyjnego udzielonego na podstawie umowy kredytu ze środków pożyczki Europejskiego Banku Inwestycyjnego nr 11/0586 z dnia 16 maja 2011 r. z późn. zm.; 2) zaciągniętego w BGK kredytu obrotowego udzielonego na podstawie umowy kredytu obrotowego w nieodnawialnej linii kredytowej nr 12/3285 z dnia 6 grudnia 2012 r. z późn. zm.; 3) zaciągniętego w ██████████ zadłużenia z tytułu umowy o restrukturyzację zadłużenia i przejęcie długu z dnia 24 lipca 2015 r. z późn. zm.

Z informacji uzyskanych od Centrum wynika, że jest na końcowym etapie pozyskiwania kredytu w wysokości 1.000.000,00 zł w BGK, który w całości zostanie przekazany na spłatę zobowiązań wymagalnych.

Centrum dokłada starań, aby obniżyć wysokość zobowiązań, a koszty działalności w całości pokrywać przychodami. W związku z czym, zgodnie z wyjaśnieniami, Centrum zawarło umowę z firmą [REDAKOWANE] która przewiduje sprzedaż osocza na poziomie 10.500 litrów, z czego – uwzględniając wysyłkę z początkiem września 2024 r. – szacuje się jej wykonanie na poziomie 60%. Ponadto po uzyskaniu z Głównego Inspektoratu Farmaceutycznego certyfikatu GMP⁶⁶, po inspekcji, która odbyła się w dniach 4-7 lipca 2024 r. wartość wysłanego osocza wzrośnie do 7.700 litrów, tj. 75% realizacji umowy.

4.7. Prawdopodobieństwo wydatkowania środków publicznych.

W okresie objętym kontrolą RCKiK udzielało zamówień publicznych na podstawie powszechnie obowiązujących przepisów prawa, tj. ustawy Pzp wraz z przepisami wykonawczymi, jak również wewnętrznie obowiązujących uregulowań prawnych, wprowadzonych Zarządzeniem Nr 15/2021 Dyrektora RCKiK z dnia 20 października 2021 r. w sprawie ustanowienia nowych regulaminów udzielania na rzecz Regionalnego Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa w Raciborzu zamówień publicznych na dostawy, usługi i roboty budowlane⁶⁷, a mianowicie:

- Regulaminu udzielania zamówień publicznych o wartości powyżej wyrażonej w złotych równowartości 130.000 zł, zwanego dalej: „*Regulaminem udzielania zamówień publicznych powyżej 130.000 zł*”, stanowiącego załącznik nr 2 do ww. Zarządzenia, wraz z zasadami podpisywania poszczególnych dokumentów związanych z prowadzonym postępowaniem;
- Regulaminu udzielania zamówień publicznych o wartości szacunkowej nieprzekraczającej wyrażonej w złotych równowartości 130.000 zł, zwanego dalej: „*Regulaminem udzielania zamówień publicznych poniżej 130.000 zł*”, stanowiącego załącznik nr 1 do ww. Zarządzenia;
- Regulaminu Pracy Komisji Przetargowej, stanowiącego załącznik nr 3 do ww. Zarządzenia.

RCKiK jako zamawiający publiczny na mocy art. 23 ustawy Pzp, zobowiązany był do sporządzenia nie później niż w terminie 30 dni od dnia przyjęcia budżetu lub planu finansowego przez uprawniony organ, planu postępowań o udzielenie zamówień, jakie przewiduje przeprowadzić w danym roku finansowym. Przedstawione przez RCKiK plany zamówień publicznych zawierały wszystkie informacje, o których mowa w art. 23 ust. 3 ww. ustawy, tj. przedmiot zamówienia, rodzaj zamówienia według podziału zamówienia na roboty budowlane, dostawy lub usługi, przewidywany tryb albo procedurę udzielenia zamówienia, orientacyjną wartość zamówienia oraz przewidywany termin wszczęcia postępowania o udzielenie zamówienia. Stwierdzono, że ww. plany co prawda zawierały wszystkie informacje wynikające z art. 23 ust. 3 ustawy Pzp, jednakże nie zostały

⁶⁶ Certyfikat Dobrej Praktyki Wytwarzania.

⁶⁷ Aneks nr 1 z dnia 25 kwietnia 2024 r. do załącznika nr 1 do Zarządzenia Nr 15/2021 – wprowadzony Zarządzeniem Dyrektora RCKiK Nr 8/2024 r. z dnia 25 kwietnia 2024 r. w sprawie ustanowienia nowych regulaminów udzielania na rzecz Regionalnego Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa w Raciborzu zamówień publicznych na dostawy, usługi i roboty budowlane.

sporządzone zgodnie z wzorem planu postępowań o udzielenie zamówień, określonym w rozporządzeniu Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 18 grudnia 2020 r. w sprawie wzoru planu postępowań o udzielenie zamówień⁶⁸, co należy uznać za nierzetelne. Ponadto, przedstawione plany nie zawierały dat ich sporządzenia, co uniemożliwiło ocenę, czy RCKiK dotrzymało ww. 30-dniowego terminu, co również należy uznać za nierzetelne. Natomiast aktualizacje ww. planów były już zgodne ze wzorami określonymi w ww. rozporządzeniu.

Przedmiotowe plany wraz z aktualizacjami zamieszczano w Biuletynie Zamówień Publicznych oraz na stronach Biuletynu Informacji Publicznej RCKiK⁶⁹.

RCKiK, w związku z obowiązkiem wynikającym z art. 82⁷⁰ ustawy Pzp, sporządziło roczne sprawozdanie o udzielonych zamówieniach za 2022 r.⁷¹ oraz za 2023 r.⁷², z zachowaniem terminu wynikającego z ww. przepisu⁷³, według wzoru określonego w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 20 grudnia 2021 r. w sprawie zakresu informacji zawartych w rocznym sprawozdaniu o udzielonych zamówieniach, jego wzoru, sposobu przekazywania oraz sposobu i trybu jego korygowania⁷⁴.

4.7.1. Zamówienia publiczne udzielane na podstawie ustawy Prawo zamówień publicznych.

RCKiK przedstawiło wykazy prowadzonych postępowań dotyczących zamówień publicznych prowadzonych w latach 2022–2023. W okresie objętym kontrolą RCKiK przeprowadziło łącznie 48 postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, w tym:

- w 2022 r. – 19⁷⁵ postępowań na łączną kwotę netto 5.576 717,45 zł, z czego 1 postępowanie wszczęto w trybie przetargu nieograniczonego, 17 – w trybie podstawowym oraz 1 – w trybie z wolnej ręki;
- w 2023 r. – 29 postępowań na łączną kwotę netto 10.618.519,95 zł, w tym 20 postępowań wszczętych w trybie podstawowym, 6 – w trybie przetargu nieograniczonego, 3 – w trybie z wolnej ręki. W 2023 r. unieważniono 4 postępowania⁷⁶.

⁶⁸ Dz. U. z 2020 r. poz. 2362.

⁶⁹ W Biuletynie Informacji Publicznej zamieszczono plany odpowiednio na 2022 r. w dniu 5 stycznia 2022 r. a na 2023 r. - w dniu 12 stycznia 2023 r. Natomiast w Biuletynie Zamówień Publicznych na 2022 r. zamieszczono w dniu 3 stycznia 2022 r. (zmiany w dniach: 17 stycznia 2022 r., 22 marca 2022 r. oraz 20 maja 2022 r.) a na 2023 r. zamieszczono w dniu 12 stycznia 2023 r.

⁷⁰ Art. 82 ust. 1 ustawy Pzp stanowi, że zamawiający sporządza roczne sprawozdanie o udzielonych zamówieniach, dalej jako: „*sprawozdanie*”, w tym o zamówieniach wyłączonych na podstawie niniejszego działu rozdziału 1 oddziału 2, zamówieniach klasycznych, których wartość jest mniejsza niż 130.000 zł, a także o zamówieniach sektorowych oraz zamówieniach w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, których wartość jest mniejsza niż progi unijne.

⁷¹ W dniu 28 lutego 2023 r.

⁷² W dniu 26 lutego 2024 r.

⁷³ Art. 82 ust. 2 ustawy Pzp stanowi, że sprawozdanie zamawiający przekazuje Prezesowi Urzędu w terminie do dnia 1 marca każdego roku następującego po roku, którego dotyczy sprawozdanie.

⁷⁴ Dz. U. z 2021 r. poz. 2463.

⁷⁵ Z czego unieważniono 5 postępowań, w tym 1 częściowo o łącznej wartości 2.269.230,00 zł.

⁷⁶ O łącznej wartości 698.025,50 zł.

W ramach kontroli zamówień publicznych przeprowadzonych w okresie objętym kontrolą zbadano 12 postępowań (6⁷⁷ z 2022 r. oraz 6⁷⁸ z 2023 r.) o łącznej wartości przedmiotu zamówienia 5.875.607,50 zł.

Mając na uwadze powyższe, ustalono jak poniżej.

Poddane badaniu postępowania poprzedzone były wnioskami o zamówienie publiczne sporządzonymi na formularzu, zgodnym z wzorem określonym w Regulaminie udzielania zamówień publicznej powyżej 130.000 zł, z wyjątkiem postępowań prowadzonych w trybie z wolnej ręki o nr 29/23⁷⁹ i 18/22⁸⁰, co było niezgodne z § 10 ww. Regulaminu⁸¹. Wzór Wniosku w sprawie przeprowadzenia postępowania, zawiera informacje dotyczące: rodzaju zamówienia, szacunkowej wartości zamówienia, proponowanego trybu, uzasadnienia, przygotowanych ogłoszeń o zamówieniu i Specyfikacji Warunków Zamówienia, dalej jako: „SWZ” oraz podpisy członków Komisji i akceptację Dyrektora RCKiK. Stwierdzono, że wszystkie wnioski zawierały wymagane podpisy osób składających wniosek (które jednocześnie wchodziły w skład komisji przetargowych danego postępowania) oraz akceptację Dyrektora RCKiK, wskazano rodzaj zamówienia, tryb i uzasadnienie. Natomiast w odniesieniu do szacunkowej wartości zamówienia, tylko w 5 postępowaniach występowały dokumenty z wyliczenia szacunkowej wartości zamówienia. W pozostałych przypadkach wskazywano jedynie wartość szacunkową (w zł i euro). Powyższe było niezgodne z § 10 ust. 1 pkt 2 ww. Regulaminu, który stanowi, że wniosek zawiera szacunkową wartość zamówienia wraz z jego wyliczeniem. Również art. 28 ustawy Pzp wskazuje m.in. że ustalenie wartości zamówienia należy dokonać z należytą starannością, zaś art. 36 ustawy Pzp określa terminy dokonania ww. czynności.

Brak dokumentacji z przeprowadzonych szacowań, stanowi naruszenie zasady należytej staranności. Jednocześnie brak powyższej dokumentacji nie pozwala na ustalenie, czy RCKiK terminowo dokonywało ustalenia wartości zamówienia, tym bardziej, iż kwoty składanych ofert w kilku postępowaniach odbiegały od wartości rynkowej. Również w protokołach postępowań wskazywano jedynie wysokość szacunkowej wartości zamówienia oraz datę bez wskazania sposobu jej ustalenia.

⁷⁷ 2022 r. – postępowania o nr: 5/22 – dostawa odczynników do pracowni biologii molekularnej, 9/22 – dostawa dwóch specjalistycznych samochodów, 11/22 – dostawa pojemników na krew, 12/22 – dostawa pojemników na krew, 13/22 – dostawa dwóch specjalistycznych samochodów, 18/22 – serwis oprogramowania banku krwi.

⁷⁸ 2023 r. – postępowania o nr: 3/23 – dostawa komputerów przenośnych oraz stacjonarnych, 11/23 – dostawa serwerów wraz z akcesoriami, 15/23 – dostawa komputerów stacjonarnych wraz z oprogramowaniem, 27/23 – dostawa bramek/stacji do pomiaru temperatury, 28/23 – dostawa kamer i rejestratorów monitoringu, 29/23 – zryczałtowane usługi serwisu bank krwi.

⁷⁹ Nr 29/23 – zryczałtowane usługi związane z serwisem i opieką autorską nad oprogramowaniem wchodzącym w skład systemu Bank Krwi dla RCKiK w Raciborzu.

⁸⁰ Nr 18/22 – zryczałtowane usługi związane z serwisem i opieką autorską nad oprogramowaniem wchodzącym w skład systemu Bank Krwi dla RCKiK w Raciborzu.

⁸¹ Rozpoczęcie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego następuje na podstawie wniosku zatwierdzonego przez Kierownika Zamawiającego lub osobę upoważnioną.

RCKiK, jedynie przed wszczęciem postępowania o udzielenie zamówienia o nr 23⁸² dokonało analizy potrzeb i wymagań, o której mowa w art. 83 ustawy Pzp (analiza stanowiła załącznik do wniosku o wszczęcie postępowania).

Wszystkie postępowania zostały przygotowane i przeprowadzone przez komisje przetargowe, każdorazowo powoływane do określonych postępowań przez Dyrektora Centrum. Zadania i tryb pracy komisji został określony w Regulaminie pracy komisji przetargowej, stanowiącym załącznik nr 3 do ww. Zarządzenia Nr 15/2021 Dyrektora RCKiK z dnia 20 października 2021 r.

W postępowaniach stosowne oświadczenia, o których mowa w art. 56 ust. 4 ustawy Pzp (oświadczenie o braku konfliktu interesów oraz oświadczenie o niekaralności, tj. o braku istnienia okoliczności, o których mowa odpowiednio w art. 56 ust. 2 i ust. 3 Pzp) złożyły wszystkie osoby podejmujące czynności, tj.: kierownik zamawiającego, pracownicy zamawiającego, którym kierownik zamawiającego powierzył wykonanie zastrzeżonych dla siebie czynności, osoby mogące wpłynąć na wynik postępowania, członkowie komisji przetargowej. Przy czym wątpliwość budzi postępowanie o nr 9/22⁸³, gdzie RCKiK nie przedstawiło oświadczeń⁸⁴ członków komisji przetargowej, o braku istnienia okoliczności, o których mowa w art. 56 ust. 2 ustawy Pzp. W tym miejscu należy zauważyć, że w ramach ww. postępowania dwukrotnie powoływano komisje przetargowe (w dniu 13 września 2022 r.⁸⁵ i 28 września 2022 r.⁸⁶) o różnym składzie, jednakże w protokole z ww. postępowania wskazano członków komisji powołanych w dniu 13 września 2022 r. – RCKiK nie przedstawiło oświadczeń wszystkich osób wymienionych w protokole z postępowania. Ponadto w ww. postępowaniu RCKiK przedstawiło oświadczenie o braku istnienia okoliczności wskazanych w art. 56 ust. 2 ustawy Pzp [REDAKTOWANE] jako pracownika, któremu kierownik zamawiającego powierzył wykonanie zastrzeżonych dla siebie czynności, przy czym w protokole z postępowania ww. osoba nigdzie nie została wykazana – w protokole z ww. postępowania widnieje skład komisji przetargowej z dnia 13 września 2022 r. Natomiast, o ile Dyrektor RCKiK złożyła oświadczenie na podstawie art. 56 ust. 3 ustawy Pzp, to już nie złożyła oświadczenia na podstawie art. 56 ust. 2 ustawy Pzp. Również w postępowaniu o nr 13/22⁸⁷ wystąpiła podobna sytuacja (powołano 2 razy komisje przetargowe⁸⁸). W protokole z ww. postępowania wskazano członków tylko z pierwszej komisji przetargowej⁸⁹. Z przekazanych przez RCKiK dokumentów wynikało, że jeden z członków ww. komisji przetargowej [REDAKTOWANE] również wskazany w protokole postępowania jako członek komisji przetargowej (przy czym w drugiej komisji

⁸² W postępowaniu na dostawę 80 sztuk komputerów stacjonarnych wraz z oprogramowaniem i urządzeniami peryferyjnymi i 27 sztuk komputerów przenośnych z oprogramowaniem dla RCKiK.

⁸³ Postępowanie o nr 9/22 na dostawę 2 sztuk specjalistycznych samochodów do transportu krwi i jej składników dla RCKiK.

⁸⁴ [REDAKTOWANE] oraz [REDAKTOWANE]

⁸⁵ Skład Komisji przetargowej powołanej w dniu 13 września 2022 r.: [REDAKTOWANE]

⁸⁶ Skład Komisji przetargowej powołanej w dniu 28 września 2022 r.: [REDAKTOWANE]

⁸⁷ Postępowanie o nr 13/22 na dostawę (zakup) 2 sztuk specjalistycznych samochodów do transportu krwi i jej składników dla RCKiK.

⁸⁸ Druga Komisja przetargowa została powołana w dniu 28 października 2022 r. w składzie: [REDAKTOWANE]

⁸⁹ Skład Komisji przetargowej powołanej w dniu 17 października 2022 r.: [REDAKTOWANE]

przetargowej z dnia 28 października 2022 r. nie widniał) nie złożył oświadczenia o braku istnienia okoliczności wskazanych w art. 56 ust. 2 ustawy Pzp.

Powyższe wskazuje na nierzetelne wypełnianie protokołów postępowań, względnie na naruszenie przepisów ustawy Pzp w zakresie składania oświadczeń przez członków komisji przetargowych.

RCKiK we wszystkich postępowaniach o udzielenie zamówienia określiło, zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy Pzp formę komunikacji z wykonawcami jako odbywającą się przy użyciu środków komunikacji elektronicznej, poprzez wskazanie adresu strony internetowej, jak również zgodnie z art. 67 ustawy Pzp dopełniło obowiązków informacyjnych dotyczących stosowanych środków komunikacji elektronicznej, poprzez zamieszczenie w ogłoszeniu wszczynającym postępowanie o udzielenie zamówienia informacji o środkach komunikacji elektronicznej, przy użyciu których będzie komunikował się z wykonawcami oraz informacji o wymaganiach technicznych i organizacyjnych sporządzania, wysyłania i odbierania korespondencji elektronicznej.

W ramach postępowań przestrzegano zasady jawności poprzez publikację ogłoszeń: o zamówieniu, o wyniku postępowania oraz o wykonaniu umowy, odpowiednio w Biuletynie Zamówień Publicznych, Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej oraz na stronie internetowej prowadzonego postępowania. Niezależnie od powyższego stwierdzono, że w przypadku postępowań o nr: 29/23⁹⁰, 03/23⁹¹ przekroczono termin publikacji ogłoszenia o udzieleniu zamówienia określony w art. 265 ust. 1 ustawy Pzp, co stanowi o nierzetelności oraz naruszeniu zasady legalizmu.

W przypadku zrealizowania przedmiotów umów, RCKiK zamieszczało w Biuletynie Zamówień Publicznych, ogłoszenie o wykonaniu umowy. W toku kontroli stwierdzono, że w przypadkach postępowań o nr: 18/22, 13/22, 03/23 i 11/23 przekroczono 30-dniowy termin publikacji ogłoszenia o wykonaniu umowy, o którym mowa w art. 448 ustawy Pzp. Natomiast w jednym przypadku nie zamieszczono ogłoszenia o wykonaniu umowy w postępowaniu o nr 12/22. Powyższe zaniechania stanowiły naruszenie ww. przepisów ustawy Pzp.

Każdorazowo, SWZ zawierała informacje określone w art. 281 ustawy Pzp, a RCKiK zapewniło na stronie internetowej prowadzonych postępowań bezpłatny, pełny, bezpośredni i nieograniczony dostęp do SWZ.

RCKiK w ramach prowadzonych postępowań przestrzegało zasad dotyczących otwarcia i oceny ofert. RCKiK, najpóźniej przed otwarciem ofert, udostępniało na stronie internetowej prowadzonego postępowania informację o kwocie, jaką zamierza przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia, zgodnie z art. 222 ust. 4 ustawy Pzp. Po otwarciu ofert, RCKiK każdorazowo udostępniało na stronie internetowej prowadzonego postępowania informację o nazwach albo imionach i nazwiskach oraz siedzibach lub miejscach prowadzonej działalności gospodarczej albo miejscach zamieszkania wykonawców, których oferty zostały otwarte, a także cenach lub kosztach zawartych w ofertach, jak stanowi art. 222 ust. 5 ustawy Pzp.

Wyboru najkorzystniejszej oferty dokonywano zgodnie z art. 239 ustawy Pzp, na podstawie kryteriów oceny ofert opisanych w sposób jednoznaczny i zrozumiały, zgodnie

⁹⁰ Umowa została podpisana w dniu 29 grudnia 2023 r., ogłoszenie o udzieleniu zamówienia w dniu 13 lutego 2024 r. – przekroczono termin o 16 dni.

⁹¹ Umowa została podpisana w dniu 7 czerwca 2023 r., ogłoszenie o udzieleniu zamówienia w dniu 1 sierpnia 2023 r. – przekroczono termin o 25 dni.

z art. 240 ust. 1 ustawy Pzp. Realizując regulacje art. 253 ustawy Pzp, RCKiK po wyborze najkorzystniejszej oferty informowało wykonawców, którzy złożyli oferty, o wyborze najkorzystniejszej oferty oraz punktacji przyznanej ofertom w każdym kryterium oceny ofert i łącznej punktacji, a także o wykonawcach, których oferty zostały odrzucone, podając uzasadnienie faktyczne i prawne.

W wyniku weryfikacji ofert, RCKiK dokonało odrzucenia ofert w przypadku postępowania o nr 03/23. W toku kontroli, ustalono również, że RCKiK dokonało unieważnienia postępowań⁹². Centrum prawidłowo zastosowało przesłanki uzasadniające zarówno odrzucenie ofert, jak i unieważnienie postępowania.

W zakresie zawierania umów z dostawcami wyłonionymi w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego, przestrzegano terminu zawarcia umowy określonego w art. 264 ustawy Pzp.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 18 grudnia 2020 r. w sprawie protokołów postępowania oraz dokumentacji postępowania o udzielenie zamówienia publicznego⁹³, RCKiK dokumentowało przebieg poddanych badaniu postępowań o udzielenie zamówienia, sporządzając w ich toku protokół postępowania wraz z załącznikami. Ustalono, że RCKiK nierzetelnie wypełniało protokoły postępowań, np. w żadnym przypadku nie wskazało, na podstawie jakich dokumentów szacowano wartość zamówienia, pomimo iż w 2 przypadkach powołano po 2 komisje przetargowe w postępowaniach, nie wykazywano w protokole wszystkich członków komisji; prawie w każdym przypadku wskazywano, że sporządzono opis potrzeb i wymagań, podczas gdy stwierdzono go tylko w jednym postępowaniu o nr 03/23.

Reasumując, stwierdzone w toku kontroli uchybienia i nieprawidłowości stanowiły o braku zachowania należytej staranności i rzetelności, ale także uchybiały kryterium legalności. W celu zachowania powyższych kryteriów, należy wzmocnić nadzór na prawidłowym i rzetelnym dokumentowaniu czynności podejmowanych w ramach prowadzonych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, w szczególności w zakresie procesu szacowania wartości zamówienia, jak również umieszczania w protokołach z prowadzonych postępowań rzetelnych i zgodnych ze stanem faktycznych informacji.

4.7.2. Zamówienia, do których nie stosuje się przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych.

Obowiązujący w RCKiK Regulamin udzielania zamówień publicznych o wartości szacunkowej nieprzekraczającej równowartości 130.000 zł rozróżnia zamówienia o wartości do 5.000 zł, od 5.000 zł do 30.000 zł oraz od 30.000 zł do 130.000 zł.

Do kontroli przedłożono *Rejestr postępowań/zapytań ofertowych poniżej 130.000 zł* osobno na rok 2022 i 2023⁹⁴ oraz rejestr zamówień, w którym odnotowano zamówienia do 5.000 zł oddzielnie na rok 2022 i 2023, dalej jako: „*Rejestr zamówień poniżej 5.000 zł*”.

Zgodnie z regulacjami w zakresie zamówień o wartości do 5.000 zł, przeprowadzenie postępowania nie wymaga dokonania rozeznania rynku, a jedynie złożenia zamówienia na druku typ 332-1 podpisanego przez Dyrektora RCKiK, Główną Księgową oraz kierownika pracowni lub jednostkę, której zamówienie dotyczy. Z kolei pracownik

⁹² Dotyczy postępowań o nr 09/22 i 11/22.

⁹³ Dz. U. poz. 2434.

⁹⁴ Zawierały dane dotyczące 5 postępowań w 2022 r. w przedziale 5.000-130.000 zł oraz 11 postępowań w 2023 r.

jest odpowiedzialny za dokonanie wydatku w sposób celowy, oszczędny, z zachowaniem zasady należytej staranności i uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów, a dokumentem potwierdzającym udzielenie zamówienia jest prawidłowo opisana faktura (rachunek).

Kontroli poddano 47 zamówień poniżej 5.000 zł zrealizowanych w 2022 r. oraz 137 – w 2023 r.

W ramach kontroli zbadano zakupy wykazane w Rejestrze zamówień poniżej 5.000 zł o łącznej wartości:

- w 2022 r. – 55.407,20 zł;
- w 2023 r. – 71.670,67 zł.

Próba kontrolna została wyłoniona metodą doboru losowego. Ustalono, co następuje.

W powyższym zakresie stwierdzono n.w. nieprawidłowości:

- w Rejestrze zamówień poniżej 5.000 zł wykazano zakupy usług o wartości 15.000 zł, 13.682 zł oraz 17.258,13 zł; w przypadku ww. usług nie zastosowano odpowiednich procedur dotyczących postępowań zakupowych określonych w wewnętrznych regulacjach, polegających na przeprowadzeniu rozeznania rynku⁹⁵, jak również w jednym z ww. przypadków nie stwierdzono dokumentu potwierdzającego udzielenie zamówienia wskazanego w § 6 ust. 3 Regulaminu udzielania zamówień publicznych o wartości szacunkowej nieprzekraczającej równowartości 130.000 zł;
- zakup obuwia dla pracowników, podczas gdy zakupione produkty nie spełniały wymagań polskich norm dotyczących obuwia ochronnego, o których mowa m.in. w § 35 ust. 2 Regulaminu pracy. W piśmie z dnia 26 sierpnia 2024 r. wyjaśniono, że jest to „*obuwie zamienne dla pracowników*”, przy czym nie przedłożono regulacji, które wskazywałyby na obowiązek zapewniania pracownikom „*obuwia zamiennego*”. Ponadto, zgodnie z przedłożonymi do kontroli rachunkami i fakturami oraz informacjami dostępnymi na stronach internetowych, obuwie zostało zakupione m.in. w sklepach takich jak CCC, Deichmann, Modivo i były to m.in.: sandały Crocs Sexi Flip, skórzane letnie klapki z aplikacją, obuwie domowe, obuwie sportowe, sandały damskie na niskiej koturnie, klapki ozdobiane cyrkoniami, trampki lakierowane ocieplane oraz obuwie domowe⁹⁶;
- zakup artykułów spożywczych, w tym surowego mięsa, surowych warzyw, przypraw w celu – zgodnie z wyjaśnieniami z dnia 26 sierpnia 2024 r. – m.in. przygotowania poczęstunku na spotkanie Honorowych Dawców Krwi/prezesów ich klubów⁹⁷

⁹⁵ § 6 ust. 1 Regulaminu udzielania zamówień publicznych o wartości szacunkowej nieprzekraczającej równowartości 130.000 zł

⁹⁶ Dotyczy zakupów wykazanych w rejestrze zamówień poniżej 5.000 zł na 2022 r. i 2023 r. odpowiednio pod pozycjami: 657, 658, 659, 660, 661, 662, 664, 666 oraz 275 na łączną kwotę 881,07 zł.

⁹⁷ Dotyczy zakupów wykazanych w rejestrze zamówień poniżej 5.000 zł na 2022 r. i 2023 r. odpowiednio pod pozycjami: 894, 895, 897, 899 oraz 803, 804, 806, 807 na łączną kwotę 1.135,69 zł.

oraz dla pracowników RCKiK z okazji wigilii firmowej lub spotkania wielkanocnego⁹⁸;
W uzasadnieniu zakupów ww. artykułów spożywczych wskazano „koszty reprezentacji”.
Zasady ponoszenia wydatków reprezentacyjnych i okolicznościowych określono
w Zarządzeniu Nr 39/2020 Dyrektora RCKiK z dnia 29 grudnia 2020 r. Przedmiotowy
dokument wskazuje na możliwości „przygotowywania cateringu”, przy czym
nie wskazano przez kogo będą przygotowywane posiłki oraz czy Centrum dysponuje
zapleczem gastronomicznym, spełniającym odpowiednie wymogi sanitarno-
epidemiologiczne. Ponadto, zgodnie z powszechną definicją, *catering* to usługa
polegająca na dostarczaniu gotowych posiłków do biura lub domu lub potraw
na specjalne okazje;

- zlecenie usług Kancelarii Radcy Prawnego [REDAKTURA] związanych z zastępstwem
procesowym przed sądem Krajowej Izby Odwoławczej oraz przygotowaniem zastrzeżeń
do protokołu pokontrolnego dotyczących nałożenia kary finansowej, podczas gdy
w czerwcu oraz lipcu 2023 r. obowiązywała umowa obsługi prawnej zawarta
z [REDAKTURA]
[REDAKTURA] której przedmiotem była pomoc prawna i doradztwo prawne
rozumiane jako wszystkie czynności i sprawy pośrednio chociażby związane
z przepisami prawa, których przedmiotem jest w szczególności udzielanie porad
i konsultacji prawnych, opinii prawnych, przygotowywanie projektów wszelkich pism
w zakresie świadczonych usług, reprezentacja interesów w ramach prowadzonych
rokowań i negocjacji, a także zastępstwo prawne i procesowe oraz reprezentacja
Zleceniodawcy w postępowaniach przed sądami powszechnymi wszystkich instancji,
organami administracji, organami egzekucyjnymi, urzędami i instytucjami.

Kontroli poddano nw. postępowania zakupów towarów i usług o wartości poniżej
130.000 zł:

- ZAP/01/2022 – Wykonanie projektu architektoniczno-budowlanego,
- ZAP/02/2022 – Kompleksowa obsługa serwisowa instalacji i urządzeń elektrycznych,
- ZAP/03/2022 – Dostawa zestawów jednorazowego użytku do redukcji biologicznych
czynników chorobotwórczych w osoczu,
- ZAP/04/2022 – Kompleksowa obsługa urządzeń chłodniczych,
- ZAP/05/2022 – Kompleksowa obsługa urządzeń chłodniczych,
- ZAP/05/2023 – Obsługa prawna,
- ZAP/07/2023 – Dostawa oprogramowania antywirusowego,
- ZAP/08/2023 – Serwis urządzeń chłodniczych,
- ZAP/10/2023 – Serwis urządzeń chłodniczych,
- ZAP/11/2023 – Kompleksowa obsługa informatyczna.

Powyższe postępowania, co do zasady, przeprowadzono zgodnie z obowiązującymi
regulacjami wewnętrznymi. Jednakże w wyniku kontroli stwierdzono uchybienia polegające
na nieprzekazaniu potwierdzenia wykonania umowy do postępowania oznaczonego

⁹⁸ Dotyczy zakupów wykazanych w rejestrze zamówień poniżej 5.000 zł na 2022 r.
odpowiednio pod pozycjami: 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165
na łączną kwotę 1.214,40 zł oraz na 2023 r. pod pozycjami 799, 800, 802, 809, 814
na łączną kwotę 1.247,22 zł, przy czym w wyjaśnieniu wskazano, że artykuły spożywcze
w postaci m.in. surowego mięsa, warzyw, octu odnotowane pod pozycją 802 zostały
zakupione celem przygotowania spotkania wielkanocnego dla pracowników, podczas
gdy na załączonej do paragonu informacji o zamówieniu publicznym jako uzasadnienie
zakupów wskazano „*poczęstunek - spotkanie z biegłym - badanie bilansu*”.

ZAP/03/2022, jak również kwartalnych protokołów odbioru wykonanych przeglądów serwisowych i konserwacyjnych do postępowań oznaczonych ZAP/05/2022, ZAP/08/2023, ZAP/10/2023.

Ponadto, w przypadku postępowania oznaczonego ZAP/11/2023, w zaproszeniu do składania ofert z dnia 12 grudnia 2023 r. umieszczonym na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Centrum, w warunkach udziału w postępowaniu nie wskazano wymogu posiadania co najmniej 2-letniego doświadczenia w pracy w jednostce publicznej związanej z branżą medyczną oraz w pracy przy projekcie E-Krew potwierdzonych przez wykonawcę oświadczeniem załączonym do oferty. Jednakże powyższe wymagania wskazano przy opisie zasad oceniania kryterium doświadczenia, którego waga wynosiła 20%. Podkreślenia wymaga, że zarówno w zakresie działań wymienionych w ww. zaproszeniu, jak również w zadaniach stanowiących przedmiot umowy wymienionych w projekcie umowy stanowiącym załącznik do ww. zaproszenia, nie ujęto działań związanych z realizacją projektu E-Krew⁹⁹. Podkreślenia wymaga, że z zakresu obowiązków [REDAKTOWANO] wynika, że odpowiadał on za „wykonywanie zadań analityka ds. ITS i wdrożenia w Projekcie „e- Krew – informatyzacja publicznej służby krwi oraz rozwój nadzoru nad krwiolecznictwem”. Oferty w ww. postępowaniu złożyły 3 firmy, z których tylko jedna, tj. [REDAKTOWANO] przedłożyła oświadczenie, z którego wynikało, że posiada co najmniej 2-letnie doświadczenie w pracy przy projekcie E-Krew zdobyte w trakcie współpracy z RCKiK. W wyjaśnieniach¹⁰⁰ Dyrektor Centrum wskazała, że [REDAKTOWANO] reprezentujący firmę [REDAKTOWANO] świadczy usługi informatyczne na podstawie umowy cywilnoprawnej od 2021 r. W związku z uczestnictwem we wszystkich pracach związanych z projektem e-Krew ma doświadczenie w tej dziedzinie”. Z opublikowanej na stronie Biuletynu Informacji Publicznej RCKiK informacji o wyborze najkorzystniejszej oferty wynika, że przedmiotowe postępowanie wygrała firma [REDAKTOWANO]

Dodatkowo, w przypadku postępowania oznaczonego ZAP/05/2023, stwierdzono, że umowa na obsługę prawną została zawarta z Kancelarią Adwokacką [REDAKTOWANO] [REDAKTOWANO] w dniu [REDAKTOWANO] na okres od dnia 1 października 2023 r. do dnia 31 marca 2025 r. Zgodnie z § 2 ust. 2 ww. umowy Zleceniobiorca upoważnia do wykonywania zlecenia [REDAKTOWANO] która również składała ofertę w przedmiotowym postępowaniu. Z tabeli umieszczonej w treści *Informacji o wyborze najkorzystniejszej oferty* wskazano, że jedna z ofert została złożona przez [REDAKTOWANO] z siedzibą w [REDAKTOWANO] [REDAKTOWANO] jednakże w ww. dokumencie nie wskazano całego nazwiska [REDAKTOWANO] adwokat, tj. [REDAKTOWANO]. Powyższa oferta uplasowała się na 4. miejscu pod względem ceny za okres 18 miesięcy, natomiast oferta, która wygrała należała, według powyższej *Informacji*, do Kancelarii Adwokackiej [REDAKTOWANO] siedzibą [REDAKTOWANO] [REDAKTOWANO] podczas gdy z wypisu z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej wynika, że Kancelaria Adwokacka [REDAKTOWANO] mieści się w [REDAKTOWANO]. Zatem w przedmiotowym dokumencie podano złe miasto oraz niepełny adres, tj. nie wskazano numeru lokalu. W kontekście powyższego zauważenia wymaga, że [REDAKTOWANO] i [REDAKTOWANO] pomimo prowadzenia odrębnych działalności, świadczą sobie wzajemnie usługi, a co więcej

⁹⁹ Zatem także w umowie podpisanej z [REDAKTOWANO] w dniu [REDAKTOWANO]

¹⁰⁰ Pismo z dnia 25 lipca 2024 r.

pomimo wybrania ich ofert jako najkorzystniejsze w postępowaniach prowadzonych przez RCKiK w poszczególnych okresach obowiązywania umów, to de facto przedmiotu umowy nie realizują bezpośrednio jako zleceniobiorca.

Celem prowadzonych przez RCKiK postępowań dotyczących zakupów towarów i usług poniżej progu stosowania ustawy Pzp, jest wybór najkorzystniejszej oferty – zarówno pod względem cenowym, jak też jakościowym. Powyższe działania budzą wątpliwości z punktu widzenia transparentności prowadzonych postępowań, która jest kluczowa w powyższym obszarze, z uwagi na konieczność zapewnienia uczciwość, efektywność i odpowiedzialność w wydatkowaniu środków publicznych.

5. Przeprowadzanie przez RCKiK akcji wyjazdowych pobierania krwi.

Zasady organizacji akcji wyjazdowych określone są w procedurze SOP 5003 – „Organizacja akcji krwiodawstwa”. W okresie objętym kontrolą obowiązywała procedura SOP 5003 wydanie nr 5 z dnia 21 kwietnia 2021 r.¹⁰¹ a następnie procedura SOP 5003 wydanie nr 6 z dnia 19 czerwca 2023 r.¹⁰².

Organizacją i planowaniem ekip wyjazdowych, w tym również mobilnego punktu poboru krwi zajmuje się Kierownik Działu Metodyczno-Organizacyjny i Sprawozdawczości w porozumieniu z Kierownikiem Działu Dawców i Pobierania, który odpowiada za ustalanie personelu obsługującego akcje poboru krwi w terenie.

Skład ekip wyjazdowych, zarówno stacjonarnych, jak i mobilnego punktu poboru krwi, jest ustalany zgodnie z Załącznikiem Nr 6 Zespół ekipowy do ww. procedury. W skład obsady każdej ekipy wchodzi: pracownik rejestracji, pracownik laboratorium, lekarz, pielęgniarki oraz kierowca.

Centrum wyjaśniło¹⁰³, że wykaz akcji danego miesiąca jest umieszczany na stronie internetowej RCKiK. Propagowanie akcji odbywa się również za pośrednictwem informacji graficznej (plakat) lub opisowej wstawianej na Facebooku Centrum. Niejednokrotnie posty te są udostępniane przez Kluby Honorowych Dawców Krwi działające na terenie RCKiK. Podmioty zewnętrzne, które są zaangażowane w organizowanie wspólnie z Centrum akcji krwiodawstwa (kluby Honorowych Dawców Krwi, szkoły, stowarzyszenia, zakłady pracy, inne instytucje) rozpowszechniają na swoich portalach społecznościowych informacje o terminach i miejscach prowadzonych zbiórek. Informacje o ww. akcjach udostępniane są również na Facebooku Centrum. RCKiK przekazuje ponadto plakaty w wersji papierowej lub elektronicznej do zainteresowanych podmiotów celem ich rozpowszechnienia wśród dawców krwi. W ramach dobrze układającej się współpracy media lokalne pomagają RCKiK w propagowaniu akcji krwiodawstwa i zachęcaniu do udziału w nich.

Wynagrodzenie pracowników biorących udział w ekipach wyjazdowych określone jest w umowie o pracę. Pracownicy otrzymują wynagrodzenie wynikające z Regulaminu wynagradzania. Osoby zatrudnione na podstawie umowy cywilnoprawnej lub kontraktu otrzymują wynagrodzenie zgodne z treścią zawartej umowy zlecenia lub kontraktu, w której została ustalona wysokość stawki za 1 godzinę świadczenia usług w ekipie wyjazdowej.

¹⁰¹ Obowiązujące od dnia 7 maja 2021 r.

¹⁰² Obowiązujące od dnia 1 lipca 2023 r.

¹⁰³ Pismo z dnia 8 lipca 2024 r. (odpowiedź na pismo RCKiK/P4/2024 z dnia 28 czerwca 2024 r.).

Rozliczenie czasu pracy pracowników uczestniczących w ekipach wyjazdowych, w tym mobilnego punktu poboru krwi, jest obowiązkiem Kierownika Działu Dawców i Pobierania, który sporządza harmonogram pracy zgodnie z obowiązującymi normami czasu pracy¹⁰⁴. Czas pracy pracowników biorących udział w ekipach wyjazdowych jest rozliczany na podstawie ewidencji czasu pracy.

Zgodnie z wyjaśnieniami Centrum¹⁰⁵, w jednostce nie jest prowadzona odrębna ewidencja kosztów dotyczących ekip wyjazdowych w związku z tym brak jest możliwości podania ww. kosztów.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 26 listopada 2004 r. w sprawie wartości kalorycznej posiłku regeneracyjnego przysługującego dawcy krwi¹⁰⁶, Krwiodawcy w Centrum otrzymują posiłek regeneracyjny o wartości kalorycznej 4 500 kcal w postaci 9 tabliczek czekolady. Dawcy mogą skorzystać również z wody/ciepłego napoju.

W siedzibie Centrum i OT, gdzie jest możliwość wydruku dokumentu, pracownik rejestracji drukuje z Banku Krwi zlecenie DAWD 16, na którym po donacji krwiodawca potwierdza odbiór czekolad parafując go podpisem. W trakcie działalności ekipy wyjazdowej zlecenie DAWD 16 nie jest drukowane, a rejestratorka wydaje czekolady i potwierdza to na druku potwierdzenia odbioru czekolad. Każde wydanie rejestrowane jest z wyszczególnieniem: nazwiska i imienia dawcy, ilości czekolad, a następnie dawca parafuje odbiór czekolad. Po zakończonej akcji wyjazdowej rejestratorka sumuje ilość wydanych czekolad i sprawdza ich stan ogólny. Po zakończeniu miesiąca pracownicy rejestracji przygotowują w oparciu o liczbę donacji rozliczenie wydanych czekolad i przekazują do Działu Finansowo-Księgowego. Dodatkowo, w ramach nadzoru, na koniec roku sporządzany jest spis z natury¹⁰⁷ w celu potwierdzenia stanu faktycznego czekolad.

Tabela nr 12. Akcje terenowe zorganizowane w okresie objętym kontrolą.

Akcje wyjazdowe	2022 r.	2023 r.	Razem
Liczba akcji wyjazdowych	131	300	431
Ilość dawców, którzy oddali krew	3.069	8.059	11.128
Ilość pozyskanej krwi (w litrach)	1.365,148	3.599,110	4.964,258

Wartości wynikające z tabeli wskazują, że w 2023 r. w stosunku do 2022 r. liczba akcji wyjazdowych uległa znacznemu zwiększeniu, co było spowodowane zintensyfikowaniem akcji krwiodawstwa organizowanych na terenie miasta Rybnika i całego powiatu rybnickiego ze względu na czasowe wyłączenie OT w Rybniku.

W powyższym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

¹⁰⁴ Normy czasu pracy zgodnie z zapisami w ustawie o działalności leczniczej.

¹⁰⁵ Pismo z dnia 8 lipca 2024 r. (odpowiedź na pismo RCKiK/P4/2024 z dnia 28 czerwca 2024 r.).

¹⁰⁶ Dz.U. 2004 r. Nr 261, poz. 2602.

¹⁰⁷ Centrum przekazało spisy z natury za lata 2022-2023 przy piśmie z dnia 1 sierpnia 2024 r. (odpowiedź na pismo RCKiK/P19/2024 z dnia 31 lipca 2024 r.)

6. Funkcjonowanie Oddziałów Terenowych.

W okresie objętym kontrolą, RCKiK posiadało 3 funkcjonujące OT, tj. w: Jastrzębiu-Zdroju, Rybniku i Wodzisławiu Śląskim.

Sprawowanie kontroli i nadzoru nad prawidłowym funkcjonowaniem OT, zgodnie z Regulaminem organizacyjnym, należy do Zastępcy Dyrektora ds. Medycznych.

Z wyjaśnień Centrum¹⁰⁸ wynika, że w okresie od dnia 1 stycznia 2022 r. do dnia 31 grudnia 2023 r. funkcjonowanie OT przebiegało bez zakłóceń. Sporadycznie pojawiły się przypadki zamknięcia OT z powodu braku lekarza kwalifikującego dawców, zachorowalności personelu, malowania OT¹⁰⁹.

OT w Rybniku w okresie od dnia 1 marca 2023 r. do dnia 12 lutego 2024 r. był wyłączony z poboru krwi i jej składników z powodu prowadzonego w nim remontu¹¹⁰.

Z przekazanych przez Centrum informacji¹¹¹ wynika, że w okresie od dnia 1 stycznia 2024 r. do dnia 31 lipca 2024 r. występowały znacznie częstsze zakłócenia w funkcjonowaniu OT niż w latach poprzednich.

W powyższym okresie RCKiK było zamknięte lub działalność była ograniczona:

1. RCKiK siedziba główna – 26 dni:
 - 1 dzień – dodatkowy dzień wolny w związku ze świętem przypadającym w sobotę;
 - 7 dni – rejestracja ograniczona w danych godzinach z powodu dostępności lekarza kwalifikującego;
 - 6 dni – brak lekarza kwalifikującego dawców;
 - 12 dni – absencja chorobowa pielęgniarek oraz planowane urlopy pielęgniarek;
2. OT w Jastrzębiu Zdroju – 49 dni:
 - 1 dzień – dodatkowy dzień wolny w związku ze świętem przypadającym w sobotę;
 - 4 dni – rejestracja ograniczona w danych godzinach z powodu dostępności lekarza kwalifikującego;
 - 37 dni – brak lekarza kwalifikującego dawców;
 - 7 dni – absencja chorobowa pielęgniarek oraz planowane urlopy pielęgniarek;
3. OT w Rybniku – 58 dni:
 - w okresie 1 stycznia - 12 lutego 2024 r. – remont – 42 dni;
 - 7 dni – rejestracja ograniczona w danych godzinach z powodu dostępności lekarza kwalifikującego;
 - 9 dni – brak lekarza kwalifikującego dawców;
4. OT w Wodzisławiu Śląskim – 11 dni:
 - 1 dzień – dodatkowy dzień wolny w związku ze świętem przypadającym w sobotę;
 - 3 dni – rejestracja ograniczona w danych godzinach z powodu dostępności lekarza kwalifikującego;

¹⁰⁸ Pismo z dnia 8 lipca 2024 r. (odpowiedź na pismo RCKiK/P5/2024 z dnia 28 czerwca 2024 r.).

¹⁰⁹ W okresie objętym kontrolą OT były zamknięte: 12 dni w Jastrzębiu-Zdrój; 4 dni w Wodzisławiu Śląskim i 1 dzień w Rybniku.

¹¹⁰ Zarządzenie Nr 10/2023 Dyrektora RCKiK z dnia 28 lutego 2023 r. w sprawie zawieszenia działalności OT w Rybniku z dniem 1 marca 2023 r. do czasu zakończenia prac remontowo-budowlanych. Zarządzeniem Nr 5/2024 Dyrektora RCKiK z dnia 13 lutego 2024 r. została wznowiona działalność OT w Rybniku.

¹¹¹ Pismo RCKiK z dnia 30 sierpnia 2024 r. (odpowiedź na pismo z dnia 23 sierpnia 2024 r. o znaku RCKiK/P24/2024).

- 4 dni – brak lekarza kwalifikującego dawców;
- 3 dni – absencja chorobowa pielęgniarek oraz planowane urlopy pielęgniarek.

Z powyższych danych wynika, że w okresie od dnia 1 stycznia 2022 r. do dnia 31 grudnia 2023 r. łącznie oddziały terenowe były zamknięte lub ich działalność była ograniczona przez 17 dni¹¹², natomiast w okresie od dnia 1 stycznia 2024 r. do dnia 31 lipca 2024 r. – przez 102 dni¹¹³ (oraz dodatkowo przez 26 dni siedziba główna). Powyższe pokazuje niepokojącą tendencję wzrostową i może skutkować zniechęceniem społeczeństwa do oddawania krwi.

Dyrektor Centrum wyjaśniła¹¹⁴, że brak lekarza kwalifikującego dawców w RCKiK wynika z faktu, iż lekarze są głównie zatrudniani na podstawie umów cywilnoprawnych i świadczą usługi medyczne w innych placówkach, a w Centrum pracują w miarę swoich możliwości.

Dawcy są informowani, że w danym dniu nie będzie poboru krwi. Komunikaty udostępniane są na stronie internetowej Centrum, Facebooku i na tablicy ogłoszeń w miejscu widocznym dla krwiodawców.

Jak wynikało z informacji RCKiK, Dyrekcja RCKiK podejmowała próby usprawnienia funkcjonowania OT. W przypadku remontowanego OT w Rybniku, honorowi dawcy krwi mieli możliwość oddania krwi podczas ekip wyjazdowych organizowanych często na terenie Rybnika i okolic, jak również zapraszani byli do oddawania krwi lub jej składników w pozostałych placówkach stacjonarnych RCKiK. Podczas malowania OT krwiodawcom zapewniono możliwość oddania krwi w ambulansie ustawionym na parkingu przy malowanym OT oraz w wynajętych pomieszczeniach na terenie Rybnika.

Trudności kadrowe próbowano rozwiązać publikując w lokalnych stacjach radiowych oraz na stronie internetowej i Facebooku ogłoszenia o pracy dla lekarzy.

W czerwcu 2024 r. odbyła się intensywna promocja OT w Rybniku, co również miało wpływ na zwiększenie ilości dawców oraz czas oczekiwania na donację.

Pomimo podejmowanych przez Centrum działań, skala ograniczeń w funkcjonowaniu OT jest istotna i budzi wątpliwości w aspekcie wyników ich działań w 2024 r.

Z przekazanych przez Centrum informacji, wynika, iż zostało ogłoszonych 6 naborów na stanowisko pielęgniarki w RCKiK, aby uzupełnić deficyt i usprawnić pracę w Centrum.

W RCKiK zostały zatrudnione już cztery osoby¹¹⁵, a dwie są w trakcie zatrudnienia.

Koszty funkcjonowania OT oraz ilość pobranych donacji przedstawiały się następująco:

Tabela nr 13. Koszty funkcjonowania OT oraz ilość pobranych donacji.

Lp.	OT	Koszty w 2022 r. (zł)	Pobrane donacje w 2022 r.	Koszty w 2023 r. (zł)	Pobrane donacje w 2023 r.	Pobrane donacje w I-VII 2024 r.
1	Jastrzębie-Zdrój	132.627,28	6.251	156.570,25	7.061	2.850

¹¹² Poza Oddziałem Terenowym w Rybniku.

¹¹³ Poza Oddziałem Terenowym w Rybniku.

¹¹⁴ Pismo RCKiK z dnia 10 września 2024 r. (odpowiedź na pytanie z dnia 6 września 2024 r. o znak RCKiK/P35/2024.

¹¹⁵ Informacja z dnia 26 sierpnia 2024 r. przekazana w piśmie o znaku RCKK/1255/2024.

2	Rybnik	108.855,01	9.898	89.760,33	1.498 ¹¹⁶	4.805 ¹¹⁷
3	Wodzisław Śląski	197.016,00	8.723	220.834,04	9.892	6.690
	ŁĄCZNIE	438.498,29	24.872	467.164,62	18.451	14.345

Z powyższej tabeli wynika, że łączna liczba donacji spadła w 2023 r. w stosunku do roku poprzedniego o 6.421, co było spowodowane okresowym wyłączeniem z funkcjonowania OT w Rybniku. Niemniej w OT w Jastrzębiu-Zdrój i OT Wodzisławiu Śląskim należy zauważyć wzrost donacji w 2023 r. w stosunku do poprzedniego roku odpowiednio o 12,96% w OT w Jastrzębiu Zdrój i o 13,4% w OT w Wodzisławiu Śląskim, natomiast łączna liczba donacji spadła w 2023 r. o blisko 26% w stosunku do 2022 r.

Z przedstawionych danych za okres od stycznia do lipca 2024 r. widać, że liczba donacji utrzyma się na poziomie z 2022 r.

Ponadto Centrum poinformowało, że w 2024 r. w porównaniu do 2023 r. wzrosła również ilość jednostek KKCz, wydanych do leczenia zgodnie z zawartą umową, o 2.164,90 jednostek, z czego 1.300,12 jednostek to nadwykonanie.

Biorąc pod uwagę ustalenia kontroli, na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 1 ustawy o kontroli, zalecam Pani Dyrektor:

- 1) podjęcie szczególnie intensywnych działań mających na celu poprawę wyniku finansowego Centrum oraz podjęcie konkretnych działań naprawczych;
- 2) rzetelne sporządzanie planów finansowych Centrum przy uwzględnieniu realnych do zrealizowania założeń;
- 3) sporządzanie sprawozdań finansowych w terminie określonym w ustawie o rachunkowości;
- 4) rzetelne sporządzenie sprawozdań finansowych, w szczególności z uwzględnieniem przepisów ustawy o rachunkowości;
- 5) opracowanie i wprowadzenie procedury regulowania zobowiązań;
- 6) przestrzeganie uregulowań zawartych w ustawie Pzp, w szczególności:
 - sporządzanie planów postępowań o udzielenie zamówień zgodnie z wzorem określonym w rozporządzeniu Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 18 grudnia 2020 r. w sprawie wzoru planu postępowań o udzielenie zamówień oraz opatrywania ich datą sporządzenia,
 - dokumentowanie procesu ustalania wartości zamówień w celu realizacji wymogów wynikających z art. 28 i 36 ustawy Pzp,
 - dokonywanie analizy potrzeb i wymagań zgodnie z art. 83 ustawy Pzp,
 - składanie przez wszystkich członków komisji przetargowych oświadczeń, o których mowa w art. 56 ust. 4 ustawy Pzp,
 - rzetelne sporządzanie protokołów z przeprowadzonych postępowań o udzielenie zamówień publicznych,
 - przestrzeganie terminu publikacji ogłoszeń o udzieleniu zamówienia, określonego w art. 265 ust. 1 ustawy Pzp,
 - przestrzeganie terminu publikacji ogłoszenia o wykonaniu umowy, o którym mowa w art. 448 ustawy Pzp;

¹¹⁶ Od 1 marca 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. generalny remont OT.

¹¹⁷ W okresie od 1 stycznia 2024 r. do 12 lutego 2024 r. działalność OT w Rybniku była zawieszona z powodu remontu.

- 7) przestrzeganie wewnętrznych regulacji RCKiK dotyczących zamówień publicznych, w szczególności:
- poprzedzanie wszystkich postępowań wnioskami o zamówienie publiczne sporządzonymi na formularzu zgodnym z § 10 Regulaminu udzielania zamówień publicznych powyżej 130.000 zł,
 - wskazywanie we wnioskach o zamówienie publiczne szacunkowej wartości zamówienia wraz z jej wyliczeniem, zgodnie z § 10 ust. 2 pkt 2 ww. Regulaminu,
 - stosowanie procedur polegających na przeprowadzeniu rozeznania rynku określonych w § 6 ust. 1 Regulaminu udzielania zamówień publicznych poniżej 130.000 zł,
 - potwierdzanie udzielenia zamówienia stosownym dokumentem wskazanym w § 6 ust. 3 ww. Regulaminu,
 - przekazywanie potwierdzeń wykonania umów i protokołów odbioru wykonanych przeglądów serwisowych i konserwacyjnych;
- 8) przestrzeganie zasady racjonalnego gospodarowania środkami publicznymi, w szczególności w zakresie:
- zakupu obuwia ochronnego dla pracowników, spełniającego wymagania polskich norm,
 - zakupu artykułów spożywczych,
 - zlecania innym kancelariom usług prawnych wpisujących się w zakres umowy cywilnoprawnej na obsługę prawną RCKiK;
- 9) rzetelne i transparentne prowadzenie postępowań dotyczących zakupów towarów i usług poniżej progu stosowania ustawy Pzp;
- 10) rzetelne sporządzanie umów cywilnoprawnych zawartych z innymi osobami lub podmiotami zewnętrznymi, przestrzeganie uregulowań w nich zawartych w szczególności w zakresie wynagrodzenia, liczby godzin, jak również rzetelne weryfikowanie ewidencji potwierdzających wykonywane na rzecz RCKiK usługi;
- 11) dokonanie przeglądu i aktualizacji Regulaminu organizacyjnego RCKiK, w szczególności:
- monitorowanie zgodności faktycznej struktury organizacyjnej RCKiK z jego Statutem, a w przypadku zidentyfikowania potrzeby wprowadzenia zmian, niezwłoczne inicjowanie procesu zmierzającego do dokonania stosownych zmian w Statucie,
 - przestrzeganie art. 23 ust. 1 ustawy o działalności leczniczej, w zakresie w jakim mowa o ustalaniu regulaminu organizacyjnego przez kierownika jednostki,
 - uzupełnienie Regulaminu organizacyjnego o elementy wskazane w art. 24 ust. 1 pkt 9 ustawy o działalności leczniczej;
- 12) podawanie do publicznej wiadomości pacjentów informacji wskazanych w art. 24 ust. 2 ustawy o działalności leczniczej;
- 13) doprecyzowanie w regulacjach wewnętrznych Centrum kwestii przyznawania świadczeń dodatkowych związanych z pracą, w formie premii, w zakresie szczegółowych i sprawdzalnych kryteriów ustalania jej wysokości;
- 14) zatrudnianie przy pobieraniu, badaniu i preparatyce oraz wydawaniu krwi lub jej składników osób posiadających kwalifikacje i wymagany staż pracy, określone w rozporządzeniu ws. kwalifikacji oraz stażu pracy;
- 15) zatrudnianie pracowników administracyjnych spełniających wymagania określone w rozporządzeniu ws. kwalifikacji pracowników podmiotów leczniczych niebędących przedsiębiorcami;

- 16) zatrudnianie pracowników w wyniku transparentnych postępowań naborowych, z uwzględnieniem konieczności spełnienia wymogów określonych w przepisach prawa;
- 17) prowadzenie akt osobowych pracowników zgodnie z zasadami określonymi w rozporządzeniu w sprawie dokumentacji pracowniczej;
- 18) tworzenie w strukturach poszczególnych działów stanowisk, które zostały ujęte w wykazie stanowisk w poszczególnych działach i pracowniach jednostek związanych z pobieraniem, badaniem i preparatyką oraz wydawaniem krwi lub jej składników stanowiącym załącznik nr 2 do rozporządzenia ws. kwalifikacji oraz stażu pracy;
- 19) opracowanie opisów stanowisk pracy, dzięki którym możliwe będzie określenie wymaganych w RCKiK kwalifikacji, wymagań, obowiązków i odpowiedzialności pracowników zajmujących poszczególne stanowiska oraz realizacja regulacji wewnętrznych, które opierają się o ich analizę, tj.: zasady przenoszenia na inne stanowisko pracy oraz zasady awansu zawodowego pracowników;
- 20) dokonywanie zmian warunków pracy i płacy w dokumentach stanowiących podstawę zmiany stanowiska pracy w wyniku awansu lub przeniesienia;
- 21) wdrożenie Procedury równego traktowania, przeciwdziałania dyskryminacji i wykorzystywaniu seksualnemu;
- 22) uporządkowanie kwestii jednoczesnego powołania dwóch różnych osób na stanowisko Doradcy ds. etycznych;
- 23) zapewnienie odpowiedniej liczby personelu medycznego, aby zapewnić ciągłość działania OT;
- 24) zapewnienie skutecznego nadzoru nad pracownikami, a w konsekwencji nad realizacją zadań Centrum;
- 25) zapewnienie efektywnej i skutecznej kontroli zarządczej.

Przedstawiając powyższe zalecenia, oczekuję od Pani Dyrektor, w **terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego**, informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków, a także o podjętych działaniach w celu ich realizacji lub przyczynach ich niepodjęcia.

Ponadto, informuję Panią Dyrektor, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Z wyrazami szacunku

z upoważnienia Ministra Zdrowia

Katarzyna Galas

Zastępca Dyrektora

/dokument podpisany elektronicznie/